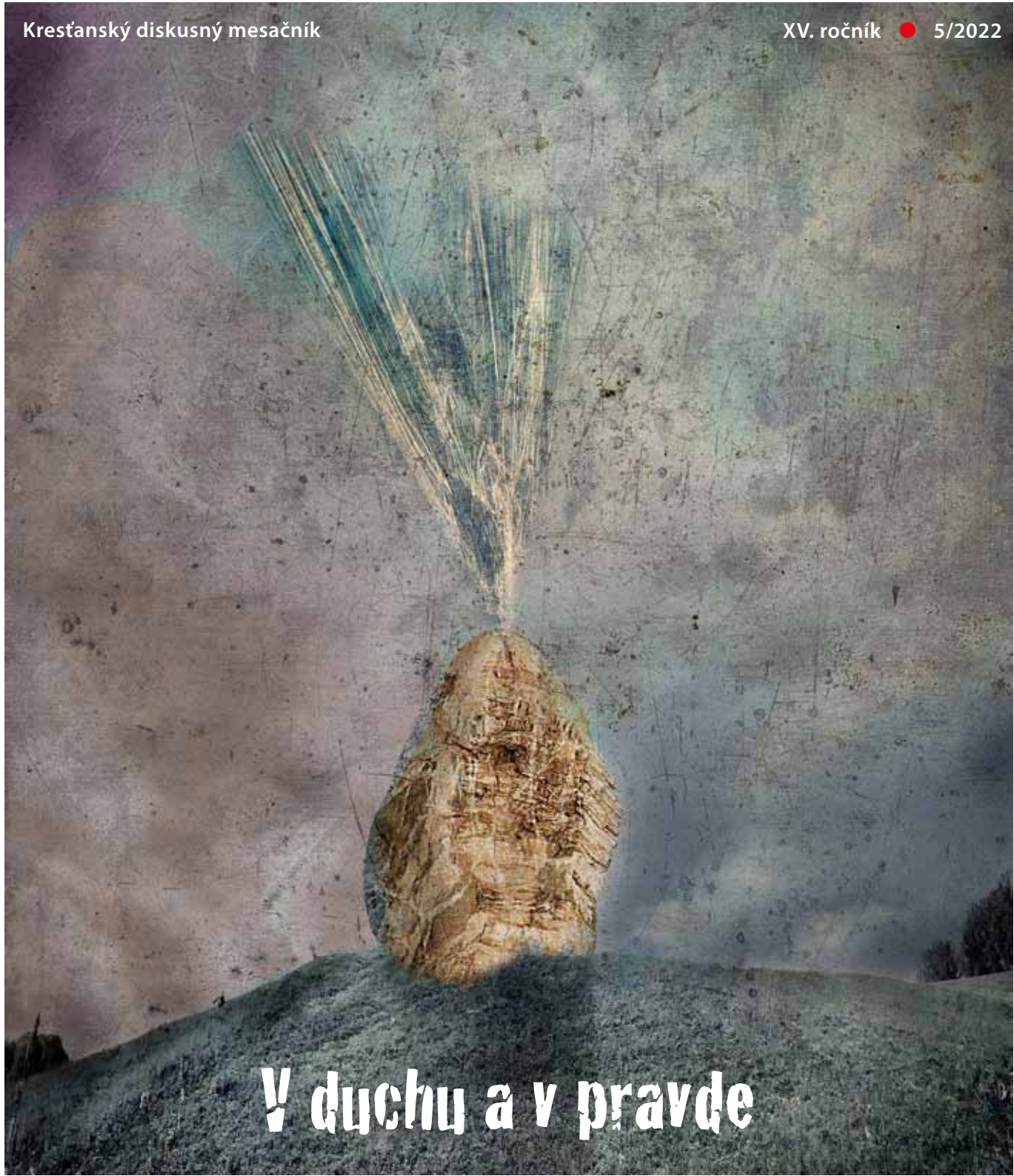

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XV. ročník ● 5/2022

V duchu a v pravde

O B S A H

Genezis 4
AKO BOLO NA POČIATKU
R. Betina

Úvaha 5
VIS MAJOR
M. Moravský

Rozhovor 6
V LEHOTE KRÁĽA
K. Kostyshynová/
M. Polohová

Pozdrav spod Tatier 13
O POKORE
J. Stupka

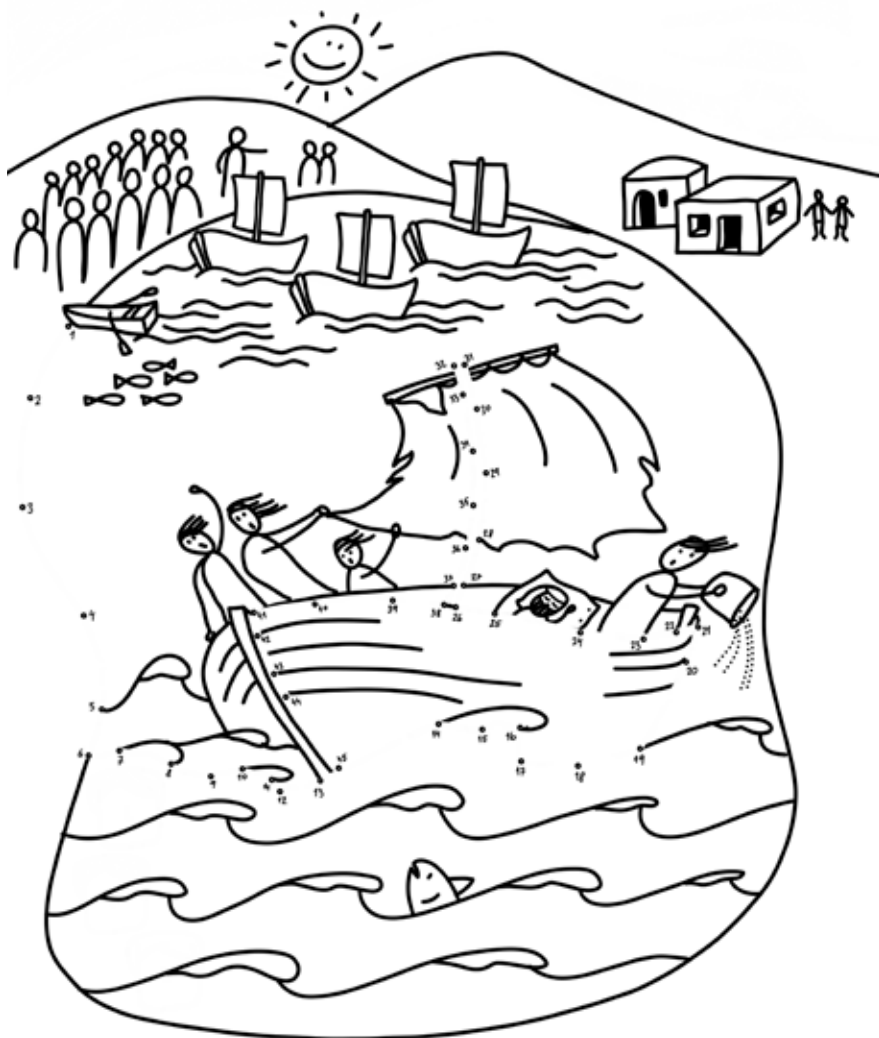
Téma 14
LETNICE
V DUCHU A V PRAVDE
M. Kocúr
JEŽIŠOV DUCH
J. Institoris

Esej 23
OHLÉDNUTÍ
M. Gronach

leaderExpress 26
KREŠŤANIA A HUDBA
Š. Evin

Spod orecha 30
KONIEC DEMOKRACIE
B. Piatko

RELAX 31

Natália Luptáková: LOĎ

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej,
ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje
duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK7611000000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2022

Redakčná rada: Juraj Institoris, Tomáš Komrska, Tibor Máhrík, Bohuslav Piatko, Rastislav Števkó

Čestný člen: Štefan Markuš

Šéfredaktor: Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Dagmar Balková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142,

e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Zadané do tlače:** 25. 5. 2022 **Tlač:** Alfa print, Martin

Prvá strana obálky: Foto: G. Kosmály

EV: 2670/08

ISSN: 1337-6985

BLAHOSLAVENÍ, KTORÍ LAČNEJÚ A ŽÍZNIA PO SPRAVODLIVOSTI

Asi každý z nás má v Biblii texty, ktorým sa vedome alebo podvedome vyhýba. Niektoré sa zdajú ťažké, iným nerozumíme, alebo naopak – sú príliš bežné, jasné, opočúvané. Poklady v nich objavíme až vtedy, keď sme nútení sa nimi bližšie zaoberať.

Napríklad blahoslavenstvá. Všetci vieme, o čo ide, ale naozajstné pochopenie...?

Kázeň na vrchu je asi najznámejšou kázňou Biblie. Napokon – všetky udalosti, ktoré sa v Biblii odohrali na vrchoch, majú mimoriadny význam. Na vrchu sa Mojžiš stretáva s Bohom, ktorý uzatvára zmluvu so svojím ľudom a dáva mu zákon, ako má žiť Boží ľud. Ježiš na vrchu opisuje, ako má vyzerat Boží ľud, ak jeho kráľom je Ježiš.

M. L. Jones vo svojej knihe úvah o Kázni na vrchu píše: „Ak ťa trápi položenie, v ktorom sa svet nachádza, ak ťa znepokojuje hrozba možnej vojny, potom dovoľ, aby som ťa uistil, že najpriamejší spôsob, ako sa vyhnúť podobným kalamitám je priložiť srdce k takým slovám, ako sú i tie, pred ktorými stojíme: *Blahoslavení, ktorí lačnejú a žíznia po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení*. Takže Evanjelium, ktoré sa zdá byť také vzdialené a neaktuálne, je v skutočnosti najkratšou cestou k vyriešeniu problému.“

Dnes všetci hľadáme riešenia veľkej tragédie na východe, dovoľávame sa spravodlivosti a mnohí sa pýtajú, kde je Boh? Spravodlivosť vnímame ako niečo, na čo má každý právo.

V Biblii, spravodlivosť znamená plnenie vzájomných povinností spôsobom, ktorý je v súlade s Božím morálnym zákonom. Stará zmluva cez ústa prorokov pripomína, čo máme robiť: *Hospodin ti oznámil, čo je dobré a čo žiada od teba: len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom.* (Mich 6, 8)

Nová Zmluva nás usvedčuje, že nie sme schopní žiadnej spravodlivosti v božích očiach:

Nieto spravodlivého, niet ani jedného,... niet nikoho, kto by robil dobro, niet ani jedného.... lebo všetci zhrešili a nemajú Božiu slávu (R 3). Naše blahoslavenstvo opisuje presne tento stav. – Nie sme spravodliví, je pre nás nemožné splniť Božie normy a morálne štandardy. Nedokážeme naplniť zmluvné záväzky s Bohom. Ježiš však opisuje svoj ľud ako ten, čo nesmierne túži, čo je hladný a smädný po Božej spravodlivosti. Je to túžba a vášeň, ktorá nikdy nie je úplne uspokojená na tejto strane večnosti.

Táto vášeň je skutočná rovnako, ako sú skutočné hlad a smäd. Táto vášeň je prirodzená tak, ako sú hlad a smäd prirodzené. Táto vášeň je intenzívna rovnako, ako môže byť intenzívny hlad a smäd. Táto vášeň je bolestivá rovnako ako hlad a smäd. Táto vášeň je hnacou silou rovnako ako hlad a smäd. Táto vášeň je znakom zdravia rovnako, ako hlad a smäd svedčia o zdraví.

Ak Božia spravodlivosť je, že nič nenechá bez trestu, lebo pred ním neobstojí nič nečisté – je to naozaj to, po čom túžime? Vyznávam, ne-túžim sa stretnúť s takýmto Bohom! Neprežila by som ani jednu milisekundu.

Po akej spravodlivosti teda túži moja duša? Po čom som smädná a hladná? Je len jediný spôsob, ako sa obliecť do Božej spravodlivosti: *Ale ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý: Odpustí nám hriechy a očistí nás od všetkej neprávosti.* (1 Jn 1, 9)

Boh sa na teba pozerá a nevidí teba, vidí Krista, lebo si v ňom. Oblečený v Jeho spravodlivosti. A tento proces premeny a posvätenia stále pokračuje, od slávy k sláve, až kým ho neuvidíme tvárou v tvár. Boh nás uvidí dokonalých, vykúpených a premenených Kristovou krvou. ■

NATÁLIA LUPTÁKOVÁ,
Scripture Union, riaditeľka
služba deťom

STĽPČEK:

O NOBLESE

Pani prezidentka Zuzana Čaputová, 8. mája udelila štátne významenia významným osobnostiam našej krajiny.

Tie významenia udelila s noblesou. S noblesou, ktorá zaväzuje. A s empatiou. S empatiou voči telesne slabším. S empatiou, ktorá jej umožnila opustiť protokol a zísť z pódia, aby ocenenie veľkosti sily ducha odovzdala tomu, ktorému slabosť tela nedovolila vyjsť na pódium. Tým opustením pódia pani prezidentka vyjadrila vedomie toho, že jej úrad ju robí prvou – prvou medzi rovnými.

Nebolo to iba odovzdávanie štátnych významení. Pani prezidentka implicitne vyjadrila hodnoty, ktoré uznáva, hodnoty, na ktorých by mala byť založená spoločnosť. Vyjadrila to počtom ocenení za prácu v prospech iných. V prospech spoločnosti pozostávajúcej z ľudí s rovnakými právami.

Bola to noblesná odpoveď na hrubosť viacerých politikov.

Posolstvo, ktoré udelenie štátnych významení obsahovalo, bolo najdôležitejšou správou, ktorú v posledných mesiacoch televízia odvysielala. A preto by záznam jeho priebehu mali televízie opakovane vysielat. Všetky televízie by mali vysielat najdôležitejšie správy.

A keby sa tak stalo, možno by ľudia pochopili, že noblesa nie je buržoázny prežitok, že noblesa je prejav kultivovanosti. A možno by to pochopili i niektorí politici

I. Turek

PS: Napriek tomu, že historik A. Šumichrast spochybnil udelenie významení trom významených in memoriam z tzv. Bielej légie (iný historik spochybnil jeho spochybnenie), noblesa zostáva noblesou. Zuzana Čaputová to ukázala aj vo svojom ospravedlnení. (red.) ■

Na počiatku stvoril Boh nebo a zem (Gn 1, 1)

AKO BOLO NA POČIATKU

RASTISLAV BETINA

Odkiaľ poznáme Boha? Z kníh, ktoré napísal. Boh je totiž autorom dvoch kníh, knihy stvorenia a knihy zjavenia. Nebo a zem je knihou stvorenia. Biblia je knihou zjavenia. Boh sa dal poznať tým, čo stvoril. *Nebesia rozprávajú o Božej sláve, obloha hlása dielo jeho rúk* (Ž 19, 2). Dal sa poznať aj tým, čo povedal: *Boh povedal: Nech je...* (Gn 1, 3, 6, 9, 14, 20, 24, 26, 28). V prírode, v knihe stvorenia, sa nám dal Boh poznať ako slávny a mocný Stvoriteľ. V Biblii, v knihe zjavenia, sa nám dal poznať ako slávny a milujúci Spasiteľ.

Veda sa zaoberá knihou stvorenia. Viera sa zaoberá knihou zjavenia. Keď sa chcem niečo dozvedieť o stvorení, študujem knihu stvorenia a pýtam sa vedcov. Keď sa chcem dozvedieť niečo o spasení, študujem knihu zjavenia, Bibliu, a pýtam sa teológov. Keďže tieto dve knihy majú spoločného Autora, tak si nemôžu protirečiť, len sa dopĺňajú. Boh ako ich Autor je totiž úplne konzistentný v tom, čo napísal v jednej i v druhej knihe. Preto nemôže existovať rozpor medzi vedou a vierou.

Ak predsa existuje, problém nie je v Autorovi týchto kníh, ale v interpretoch, vykladačoch týchto kníh. Vedci interpretujú knihu stvorenia. Teológovia zas interpretujú knihu zjavenia. Ku konfliktu medzi vedou a vierou dochádza vtedy, keď sa mýlia interpreti na jednej alebo na druhej strane, prípadne na oboch stranách. K tomu dochádza najmä preto, že stupeň poznania a porozumenia jednej i druhej knihy je nedostatočný. Aj tu platí: *Lebo iba sčasti poznávame...* (1 Kor 13, 9). Preto na oboch stranách je namieste pokora.

Kresťan sa však nemusí báť, že by veda mohla ohroziť jeho vieru. Nemusí sa báť pravdy, pokiaľ je to skutočná pravda. Veď Boh ako Autor oboch kníh je zároveň Bohom pravdy. Všetka pravda je Božia pravda. Preto pravda z knihy stvorenia nemôže ohroziť pravdu z knihy zjavenia, Bibliu. Môže ohroziť iba jej nesprávnu interpretáciu. Kresťana však môže napínať nesmierna radosť, že osobne pozná Autora oboch kníh. A že pri čítaní týchto kníh môže byť znovu a znovu napíňaný úžasom z ich Autora a vďačnosťou voči Nemu. ■

VIS MAJOR

MIRO MORAVSKÝ, CB Kalinovo

Keď predávate do zahraničia nejaké výrobné zariadenie spolu s technológiou výroby, teda aj výrobné know-how, v naprostej väčšine prípadov je to celé zastrešené obchodnou zmluvou – kontraktom. Kontrakt definuje záväzky dodávateľa (najmä kvalitu a množstvo očakávanej výroby z kupovaného zariadenia, spôsob a trvanie uvedenia do prevádzky...) a záväzky odberateľa (spôsob financovania, potom potrebné vybavenie priestorov pre novú technológiu...). Takéto kontrakty majú dnes v podstate celosvetovo zaužívanú základnú formu. Jedna z klauzúl, ktoré nikdy nechýbajú, má názov „Vis Major” alebo v právnickom jazyku používanější „Force majeure” – do slovenčiny prekladaná ako „vyššia moc”. Táto klauzula ošetruje situácie, keď niektorá alebo obe zmluvné strany nemôžu plniť svoje záväzky z dôvodov, ktoré sú mimo ich kompetencie, ako napríklad prírodné katastrofy (povodne, zemetrasenia, požiare...), politické prevraty, pandémie, vojny... Nuž, na tieto veci sa dopredu nájsť riešenie nedá, a tak je v tejto klauzule len dohodnuté, že o vzniku takejto situácie je potrebné sa navzájom bez meškania informovať a začať rokovať o zmenách kontraktu tak, aby sa minimalizovali škody pre obe zmluvné strany.

Vyššie 15 rokov som podpisoval kontrakty s klauzulou „Force Majeure” vkladanou do každého nového kontraktu štýlom „copy-paste”, v podstate ako formalitu. Žili sme vo svete, kde sa udalosti spomínané vo „Force Majeure” diali veľmi zriedkavo...

V tom svete akoby sme mohli mať problém len vtedy, keď sme si ho vyrobili vlastnou chybou, alebo vtedy, keď sme si nedali pozor na chyby iných. Vo svete, kde prakticky akoby nebolo potrebné s nejakou vyššou mocou počítať, veci sa predsa diali podľa toho, ako dobre (alebo zle) sme si to my naplánovali a zrealizovali... až donedávna:

Pred rokom a pol som musel zákazníkovi oznámiť, že nie sme schopní dodržať termín inštalácie nášho zariadenia, pretože na Taiwan v dôsledku protipandemických opatrení nemôžeme vycestovať. Pred mesiacom sme inému zákazníkovi písali, že v dôsledku vojny na Ukrajine sa tak skomplikovala dostupnosť niklu, že zrejme nie sme schopní vyrobiť kontraktované zariadenie v dohodnutom termíne. V oboch prípadoch sme sa museli odvolať na klauzulu „Force Majeure”.

Nuž, spokojní sme, „vyššia moc” je realita, nemáme to v rukách, nemáme to pod úplnou kontrolou. Ukazuje sa, že všetky naše pozemské zmluvy túto klauzulu naozaj potrebujú. Všetky naše plány, aj tie najlepšie, v sebe nenesú istotu úspešného zavŕšenia.

Je tu však jedna výnimka. Je ňou zmluva, ktorú uzatvára Boh s človekom. Táto zmluva klauzulu „Vis major” nepotrebuje, veď tam je jednou zmluvnou stranou „Najvyššia moc”. Platnosť tejto zmluvy je z Božej strany trvalá. Nemôže ju narušiť čokoľvek neočakávané, čo vstúpi do nášho života zvonku. S ňou sa nemusíme báť. Ani v prítomnosti, ani v budúcnosti. ■

Kostyshynovci

V LEHOTE KRÁĽA

„S Kristinou som sa zoznámila v januári tohto roku. Prišla vtedy do centra MPK (Mládež pre Krista) v Kráľovej Lehote spolu s rodičmi a dvoma bratmi. Jej otec, Andryj Kostyshyn, bol riaditeľom MPK na Ukrajine.

Pamätám sa, ako si nás ešte pred ich príchodom zavolať Vlasťo Beňa, riaditeľ slovenského MPK. Rozpačito nám povedal, že ho kontaktoval Andryj so žiadosťou, či by mohol prísť s rodinou na ranč. Na modlitbe totiž prežíval Božie volanie odísť z Ukrajiny, pretože dôjde k vojne, a Boh má preňho poslanie mimo krajiny.

Priznávam, mali sme zmiešané pocity. Mysľou nám prúdili rôzne otázky. „Prečo by mal kapitán opustiť loď ako prvý, keď hrozí nebezpečenstvo?“ „Prečo by Boh niečo také od neho chcel?“ „Ako nahradíme finančnú stratu, ktorá sa vytvorí tým, že nebudeme môcť jednu chatu dlhodobo prenajímať?“

Okrem toho, asi ako pre väčšinu z nás, aj pre nás bolo ťažké predstaviť si, že by k vojne naozaj došlo. Keď sme sa však za to modlili, vedeli sme, že im nemôžeme povedať „nie“.

Odvtedy prešli štyri mesiace. To, čo sa udialo počas nich, dáva príchodu Andryjovej rodiny zmysel, ktorý sme v tom čase mohli ťažko tušiť.

Andryjova dcéra **KRISTINA KOSTYSHYNA** našla silu porozprávať nám o tom, ako to celé prežívala ona.“ Rozprávala sa s ňou MARTINA POLOHOVÁ.

Táňa

Kristina, povedz nám najprv niečo o sebe. Koľko máš rokov a ako si žila pred príchodom na Slovensko?

Mám 25 rokov a pochádzam z Irpiňa. Pracovala som ako administrátorka pre developerskú firmu. Mojou úlohou bolo zabezpečovať prenájmy priestorov. Okrem toho som veľa slúžila v kresťanskom zbore. Mala som

na starosti mediálnu službu a robila som aj v kaviarni a v sociálnej oblasti.

Ako ste sa dostali k nám na Slovensko?

Prišli sme sem koncom januára. Otec to vymyslel ako dovolenku. Pozval nás sem, aby sme oslávili výročie svadby rodičov. Ale skutočný zámer bol iný. K ot-

covi Boh už nejaký čas predtým hovoril a zjavoval mu, že bude vojna. Povedal nám, že na modlitbách prežíva, že Boh chce, aby sme prišli na Slovensko, lebo tu má počas vojny s nami plán. Nedokázali sme mu uveriť. Nikto z nás. Boli sme tu tri týždne a otec dúfal, že mu uveríme a zostaneme tu. Ale my všetci sme mali doma povinnosti a ne-

vedeli sme si predstaviť len tak tu zostať. Asi 14. februára sme sa vrátili domov.

Nakoniec ste sa však vrátili na Slovensko aj tak skôr, ako sa vojna začala. Prečo?

No, bolo to tak, že keď som bola už zas v práci, stalo sa niečo, čo ma veľmi vyrušilo. Vieš, mojimi zákazníkmi boli ľudia z vyššej spoločnosti, napríklad rodiny zahraničných veľvyslancov, ktorí za nimi prišli na nejaký čas na Ukrajinu, a podobne.

Raz som išla skontrolovať byt, v ktorom boli ubytovaní hostia. Už tam nemal nikto byť, preto som bola prekvapená, keď som tam stretla muža. Opýtal sa ma, ako sa volám, a sám sa predstavil. Povedal mi, že je veľvyslancom Poľska na Ukrajinu, a hneď na to sa ma opýtal, či mám možnosť odísť za hranice. Prekvapene som mu povedala, že som sa práve vrátila zo Slovenska. Na to mi povedal: „Ak máte možnosť, čím skôr odíďte, lebo bude vojna.“

Zostala som v šoku. Všetko vyzeralo tak ako každý deň. Absolútne som si nevedela predstaviť, že by sa v našej krajine začala vojna.

Nebolo to však všetko. Keď som prišla domov, zavolať nám môj brat Ilja, ktorý bol práve v povinnom vojenskom výcviku. „Mama, ocko, začína sa vojna! Nevie, kedy presne vypukne, ale bude. Povedali nám to tu.“

Pamätám sa, ako obaja rodičia zbledli. Dlho sme sedeli a rozprávali sa, čo teraz – čo s mojou najstaršou sestrou a s jej deťmi, čo s deduškou a s ďalšími. Nevedeli sme si to predstaviť. Keď sme si to začali pripúšťať, mysleli sme si, že možno nastane nejaká revolúcia, niečo na deň, dva...

V ten večer ste sa teda ako rodina zhodli, že odchádzate na Slovensko?

Áno. Hneď ďalší deň som šla do zboru a povedala som, že odchádzam. Môj pastor nechápal. „Prečo?“ pýtal sa ma. „Lebo sa začína vojna,“ povedala som mu.

MPK alebo Mládež pre Krista je slovenský názov pre medzinárodnú misijnú organizáciu Youth for Christ. Svoje misijné centrá má v rôznych krajinách po celom svete. Na Slovensku má MPK (YFC) svoje centrum v Kráľovej Lehote pri Liptovskom Hrádku. Je známe aj pod názvom Misijné centrum Kráľova Lehota. Jeho súčasťou je ranč s mini ZOO, kaviarňou, priestormi na ubytovanie a spoločenskými priestormi, kde sa bežne uskutočňujú rôzne akcie, konferencie či semináre. Súčasťou centra je aj budova kresťanskej televízie Life TV, priestory pre psychoterapeutické a pastorálne poradenstvo a tzv. rekondičné centrum, ktoré slúži prioritne mladým ľuďom na rôznych životných križovatkách. Celý areál sa každý rok využíva na známy kresťanský festival Campfest.

Ale on mi neveril. „Kto ti povedal, že bude vojna?“ pýtal sa ma. Keď som mu povedala, že to ockovi zjavil Boh, pokúšal sa mi vysvetliť, že to nemusí byť isté, a ak, tak že to nemusí znamenať, že mám odísť aj ja. Vtedy som mu povedala, že otec chce, aby sme šli s ním, a ja, kým nemám manžela, som pod jeho autoritou a chcem mu byť poslušná.

Ako to brali ostatní? Tvoji priatelia zo spoločenstva?

Ani oni mi neverili. Mám najlepšiu kamarátku, teraz je tu so mnou. Volá sa Liza. Keď som jej povedala, že odchádzame, lebo bude vojna, opýtala sa ma, či mi šibe. No ja som už nejakú vedela, že k otcovi hovoril Svätý Duch. Vieš, bolo to ťažké, pretože my sme verili, že Svätý Duch hovoril cez prorokov z Biblie, ale nečakali sme, že to bude robiť cez dnešných ľudí, a už vôbec nie takých, ktorých dobre poznáme.

Kedy ste sa vrátili na Slovensko?

Prišli sme cez víkend pred vojnou. Znovu len rodičia, ja, Artom a Mark. Boli sme teda zase na ranči v Kráľovej Lehote a čakali sme, čo sa bude diať. Ale nedialo sa vôbec nič.

Pamätám sa na to. Sledovali sme situáciu spolu s vami. Boli ste dosť zmätení, však?

Áno. Mark má 16 rokov a potreboval chodiť do školy. Bolo to celé postavené na hlavu. Mama sa nakoniec 22. februára rozhodla, že aspoň ona a Mark pôjdu späť. Odviezli sme ich do Užhorodu na vlak a odtiaľ išli k mojej sestre do Chmelnickij. My s otcom a Artomom sme sa vrátili späť do Lehoty.

A o dva dni bolo všetko inak.

Áno. Bolo to strašné. 24. februára v noci, o 3:00 mi začal zvoniť telefón... Volala mi Liza, moja kamarátka. „Haló?“ zdvihla som a Liza začala kričať: „Kristina, Kristina, vojna! Je vojna!“ V pozadí som počula sirény

Andryj a Slavo

a Líza sa ma pýtala, či môžu ísť do nášho domu do pivnice. Oni totiž bývali v byte a nemali sa kde schovať.

Zbehla som dolu schodmi a vyplašená som budila otca: „Ocko, začala sa vojna!“

Ocko rýchlo zavolať mame, ale ona o ničom nevedela. „Kdeže,“ vravela, „žiadna vojna tu nie je.“ No ešte kým spolu telefonovali, začala sirény. Chytila ju panika. „Čo teraz, Andryj? Čo ideme robiť?“ pýtala sa otca do telefónu. Rýchlo sme začali plánovať, ako im všetkým pomôcť ujsť.

Spomínam si, ako ste v to ráno prišli všetci traja na ranné modlitby. Boli ste bleďí. My sme už tiež vedeli, čo sa stalo.

Áno. Dnes viem, že som prežila šok. Nedokázala som sa modliť, celý deň som len čítala správy. Až na druhý deň som sa začala pýtať Boha, ako môžem pomôcť mojej Ukrajine.

Potom za mnou prišiel otec a povedal, že mu budem pomáhať rozmiestňovať utekajúcich Ukrajincoch po Európe. Ja som mu však povedala „nie“, lebo pomáhať ľuďom, ktorí sú v strašnom strese, keď som bola sama

v strese, som si nevedela predstaviť.

Nakoniec si však túto službu prijala, že?

Áno. Keď otec za mnou prišiel druhýkrát, povedal mi, že to sám nedokáže a že potrebuje moju pomoc. Vtedy som pocítila, že ku mne nehovorí ocko, ale Svätý Duch. Zobrala som do ruky počítač, odišla som do budovy Life TV a začala som tam pracovať.

Aké to bolo?

Moje telefónne číslo mali ľudia po celej Ukrajine. Volali mi rôzni ľudia. Niektorí sa chceli len poradiť, kam ísť po prekročení hranice. Ale niektorí boli v panike. Najhorší bol pre mňa jeden telefonát. Zdvihla som a ako vždy, opýtala som sa: „Prosím? Ako vám môžem pomôcť?“ Z druhej strany sa mi zrazu ozvalo: „Pomoc, pomoc, pomoc!“ V diaľke som počula krik detí a strelbu. Vôbec som nevedela, čo robiť. V telefóne bol krik a strelba, a potom sa spojenie prerušilo.

Volala som opakovane na to číslo, ale nikto mi už nezdvihol. Nevie, čo sa s tými ľuďmi stalo. Odvtedy neprešiel ani jeden deň, aby som na to číslo neza-

volala. Stále dúfam, že zdvihnú a povedia „Haló?“

Musel to byť strašne ťažký moment.

Od tohto momentu som začala vracieť. Už od začiatku vojny som nedokázala jesť, ale teraz som začala vracieť čokoľvek som zjedla. Ale skúšala som ďalej pomáhať. Mojou úlohou bolo, aby sa ľudia mohli dostať cez hranicu. Potom som ich ďalej navigovala, kam majú ísť, kde sú ľudia, ktorí im pomôžu.

Ako si vedela, kam môžu ísť? Odkiaľ ste získali informácie o miestach, kde ľudí z Ukrajiny prichýlia?

Najprv z centier MPK. Spolupracovali sme s MPK po celej Európe. Potom sme už získavali ďalšie kontakty cez cirkev aj jednotlivcov.

U nás v Kráľovej Lehote bolo doteraz ubytovaných už viac ako 200 ľudí z Ukrajiny, však? Nebolo to však od začiatku samozrejmé, že sem bude môcť toľko ľudí prísť. Pre MPK to znamenalo zrušiť všetky aktivity, objednané tábory, akcie, všetko, čo

Kristína sa modlí s deťmi

zabezpečuje nevyhnutný príjem.

Presne tak. Pamätám sa, ako sme v ten deň, keď vypukla vojna, čakali, čo povie Vlasto. Vedeli sme, že sem môže prísť moja rodina. Ale čo ďalší ľudia? Naši susedia, priatelia a ďalší... Ešte v ten istý deň ste si dali stretnutie. Asi si vieš predstaviť, aké to bolo pre nás silné, keď ste nám povedali, že celé centrum sa stáva útočiskom pre ľudí z Ukrajiny.

Veľmi som sa tešila, že budeme môcť našim ľuďom dať bezpečie v takom krásnom prostredí. Ale aj som sa bála. Nevedela som, v akom stave prídu, či ich budem môcť objasť... Keď prišli, v ich očiach bol strach a prázdnota. Mojou prvou službou na ranči bolo objímanie ľudí.

Veľmi skoro sa však tvoja služba ešte rozšírila, však? Pre nás, Slovákov, si bola obrovskou pomocou.

Netušila som, že sa stanem koordinátorkou služby pre Ukrajincov na ranči. Ale nejako sa to stalo. Ja a môj ocko sme boli akoby medzi Slovákami a Ukrajincami, pomáhali sme im porozumieť si, nastaviť nejaké pravidlá, aby

sme tú obrovskú výzvu vedeli zvládnuť.

S tvojím otcom sme hovorili po anglicky, ale s tebou nám nezostávalo nič iné, len hovoriť po slovensky, a ty si hovorila po rusky alebo ukrajinsky. Napriek tomu si nám od začiatku rozumela a aj my sme rozumeli tebe. Dodnes to nevieme celkom vysvetliť, ale bolo to tak. Vnímaš to tak, že si pre toto obdobie dostala špeciálnu milosť?

Áno, stále to tak hovorím. Bolo to akoby zázrakom. Najprv som nerozumela, ale potom som si začala rozumieť s Nikol (zamestnankyňa MPK). Veľmi sme sa skamarátili, a to mi pomohlo zbúrať neviditeľnú stenu medzi Slovákami a mnou, ktorú tvorila hlavne jazyková bariéra. Postupne som zistila, že sa viem rozprávať so Slovákami aj o komplikovanejších veciach, a to bolo kľúčové na to, aby som svoju rolu zvládla.

Popri inej práci si trávila dosť času aj s deťmi, však? Všimla som si, že vtedy si bola veselšia. Pomáhala ti služba deťom?

Dodávala mi energiu. S deťmi som sa vedela aj smiať, ale aj otvoriť to, čo som mala tendenciu potlačiť. Každý večer sa modlíme za Ukrajinu. Ja som viedla osobitné modlitby s deťmi. Detские modlitby sú veľmi úprimné. Keď sme sa modlili prvýkrát, opýtala som sa detí, za čo sa budeme modliť. Väčší povedali, že za Ukrajinu, za mier, za vojakov... A malinké deti začali hovoriť, že za psíkov, mačičky, zajace a iné zvieratká, ktoré zostali doma. Deti pri modlitbe plakali, chápali, že sa doma deje niečo zlé.

Jeden večer som im dala za úlohu nakresliť akékoľvek obrázky. Nakreslili, čo videli. Tanky, krv, bomby, vlajky Ukrajiny a písali texty ako „modlím sa za Ukrajinu“, „chcem ísť domov“, „chcem ísť k ockovi“... Malý Iljuška nakreslil do stredu papiera tank, na jednu stranu od tanku ocka, a na druhú stranu mamku, jeho sestru a seba. Plakala som.

Vidíš teraz, po niekoľkých týždňoch až mesiacoch, zmenu? Utišili sa trochu deti a ich mamičky?

Áno. Vaše prijatie prinášalo pocity bezpečia. Deti sa začali cítiť ako v tábore. Bolo to pre

nás nepochopiteľné, ako Slováci otvárali svoje srdcia. Každý deň ľudia nosili potraviny, oblečenie, drogériu, hračky a iné veci a slovenskí MPKáči to koordinovali. Pochopili sme, že Boh nás neopustil. Prišli sme sem, a boli sme na nule. Ale ani na jeden deň sme na tej nule nezostali. Niektoré deti nemali toľko hračiek a dobrôt ani doma na Ukrajine.

A ako vnímaš život na ranči teraz?

Deti sa postupne začali učiť. Vy z MPK ste nám pomohli nastaviť im online vzdelávanie. Pán doktor Peter Findo nám daroval počítače a tablety, aby sa všetky deti mohli vzdelávať.

Doktor Findo a jeho dcéra Lubka (majiteľka kliniky Novamed v Banskej Bystrici) darovali do MPK aj veľké množstvo liekov a veľmi nám pomohli pri koordinácii zdravotnej starostlivosti. Ako vnímaš túto pomoc?

Ani neviem, ako vyjadriť vďačnosť. Ľudia mali rôzne psychosomatické problémy. Tí, ktorí boli chorí už na Ukrajine, mali zrazu zhoršený stav, napríklad vysoký krvný tlak. Niektorí súrne potrebovali lieky, ktoré dlhodobo užívali. A ďalší potrebovali pomoc, lebo ich telo reagovalo na traumy, ktoré prežívali.

Som veľmi vďačná za ľudí, ktorí tomu rozumeli a pomohli nám. Ja sama som veľa vracala. Za dva týždne som schudla 8 kg. Ty si bola so mnou na pohotovosti, urobili mi vyšetrenia, ale všetko bolo v poriadku. Keď ste mi potom s Dr. Findom povedali, že to bude v dôsledku traumy, veľmi som sa bránila.

U nás je hanba mať psychické problémy. Je to, akoby som bola blázon. Nebola som schopná vziať si liek na upokojenie. Na druhej strane som si večer povedala, že ak je to psychické, musím to prekonať. Na druhý deň som začala trochu jesť a poprosila som Albínku, aby sa za mňa mod-

lila. Albínka mi veľmi pomohla a ako sa utíšila moja duša, utíšilo sa aj telo a ja som prestala vracat.

Pamätám si veľmi dobre na to obdobie. Každý deň prichádzali noví ľudia. Ženy boli väčšinu dňa na mobiloch, sledovali správy. Irpiň, meso, odkiaľ pochádza väčšina z vás, bolo bombardované. Každý deň sa niekto dozvedel, že jeho dom už nestojí, jeho reštaurácia, firma... Do toho ženy každú chvíľu telefonovali so svojimi manželmi a synmi a uisťovali sa, či žijú. Ak im dlhšie nezdvíhali, chytali novú paniku.

Bolo to strašne ťažké. Pamätám sa, ako ste vy, skupinka Slovákov, už boli vyčerpaní zo služby. Potrebovali sme zapojiť ženy do práce, aby žili aj niečím iným ako správami z Ukrajiny, a tiež, aby ste to vy a aj ja a môj otec zvládli. Modlili sme sa, aby nám Boh poslal Ukrajincov schopných viesť niektoré služby. A stalo sa. Prišli

Náš zbor - Ukrajinci a Slováci

dievčatá, ktoré prebrali koordináciu ľudí po Európe. Prišli ľudia, ktorí si vzali na starosť programy pre deti. Prišli kuchárky aj ženy, ktoré si vzali na starosť upratovanie. Boh nám takto pomohol vytvoriť komunitu Slovákov a Ukrajincov.

Okrem práce máme aj spoločný duchovný program. Ako vnímaš túto službu?

Je to veľké požehnanie. Každú stredu a nedeľu mávame bohoslužby. Boh nám našiel aj prekladateľku. Vďaka nej môžeme všetci rozumieť Božiemu Slovu. Ľudia začali pociťovať utíšenie. Sú tu ľudia, ktorí vôbec nepoznali Boha, a teraz ho milujú. Videla som, ako sa ľudia každý deň viac usmievajú. Stále viac sme cítili, že sme v Božích rukách. Sme tu teraz ako jedna veľká rodina.

Ste teda radi, že ste práve tu? Na malom Slovensku, na okraji malej dediny pri malom meste?

Raz som sa pýtala Boha, prečo sme práve tu. Prečo nie v USA alebo niekde inde, ale tu. Pri modlitbe ku mne Boh prehovoril tak, že mi pripomenul meno – Kráľova Lehota. Zrazu ma oslovilo slovo „kráľova“. Potom sa mi pred očami vytvoril obraz. Videla som krásne hory, ktoré sú okolo ranča, akoby to bola kráľovská koruna. Zrazu som pochopila, že sme v korune nášho Kráľa.

To je krásny obraz. Vieš, že slovo „lehota“ znamená miesto na oddych? Kráľove lehoty boli miesta, kam si chodievali kráľovské rodiny oddýchnuť. Nevedela som to, ale presne tak to cítim. Myslím, že to mi ten obraz hovorí. Od tej chvíle viem, že sme na Jeho mieste, že nás sem náš Kráľ pozval, aby sme sa schovali a oddýchlí si od všetkej hrôzy.

Takže sa vám tu páči?

Niektorí Ukrajinci povedali, že sa cítia, akoby prišli do neba. My

doma nemáme také hory. A deti tu majú ihrisko, obrovský areál, a to už nehovorím o mini ZOO, kde sa môžu hrať so zvieratkami. Nikdy by ich ani nenapadlo, že sa budú môcť hrať s pštrosmi.

Chcela by si povedať niečo na záver?

Áno. Chcela by som sa poďakovať všetkým Slovákom, že prijímajú našich ľudí s takým otvoreným srdcom. A chcem vás poprosiť aj o prepáčenie, ak sme vás ranili, lebo viem, že medzi Ukrajincami sú vďační aj menej vďační ľudia. A teraz sú všetci traumatizovaní, a aj preto sú mnohí nervózni a pôsobia nevdáčne.

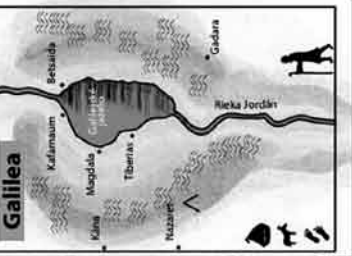
V našich srdciach zostane Slovensko navždy krajinou vzácných ľudí, ktorí nám pomohli, keď sme boli na dne. Modlíme sa, aby vás Boh za všetko mnohonásobne požehnal. Veľmi vám ďakujeme. ■

Ako cestoval po krajine Ježiš so svojimi učeníkmi?

Ako sa dostal na druhú stranu jazera?

Ako asi cestovali cez hory?

Modlitba v každom čase

Vedel si, že s Ježišom sa môžeš rozprávať kedykoľvek a že ňo vždy bude počuť a zaujímať sa o teba? Môžeš to robiť sám alebo s ľuďmi okolo teba. Keď sa modlíš, môžeš Ježišovi povedať, ako sa cítiš, nad čím rozmyšľať a poprosiť ho, aby ti pomohol.

Ak si nie si istý, ako to robiť, môžeš sa pomodliť takouto modlitbou:

Drahý Ježiš,

Ďakujem, že si s nami práve teraz, aj keď ňo nevidíme. Sme radi, že vieš, čo sa okolo nás deje a že ňo trápia veci, kvôli ktorým sme smutní, nani, vystrašení alebo nahnevani.

Prosim ňo buď s

(doplň mená) a s inými, ktorí sú teraz ďaleko od nás. Chráň ich a pomôž nám, aby sme opäť mohli byť spolu v

(doplň miesto).

Ďakujeme, že môžeme byť tu a za

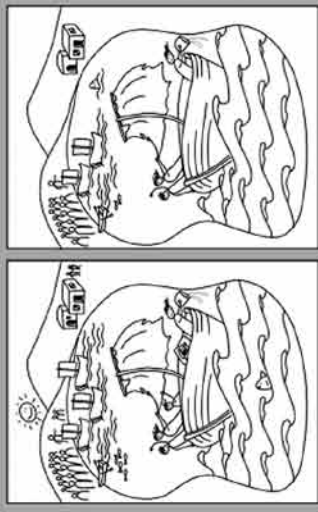
a

vďaka ktorým sa môžeme tešiť. Ďakujeme ti, že si silnejší ako ktokoľvek alebo čokoľvek na svete a že nás nikdy neopustiš.

Pomôž nám, aby sme vždy chceli byť tvojimi priateľmi a aby sme vždy vedeli, že nás máš rád.

Amen

Nájdí desať rozdielov.

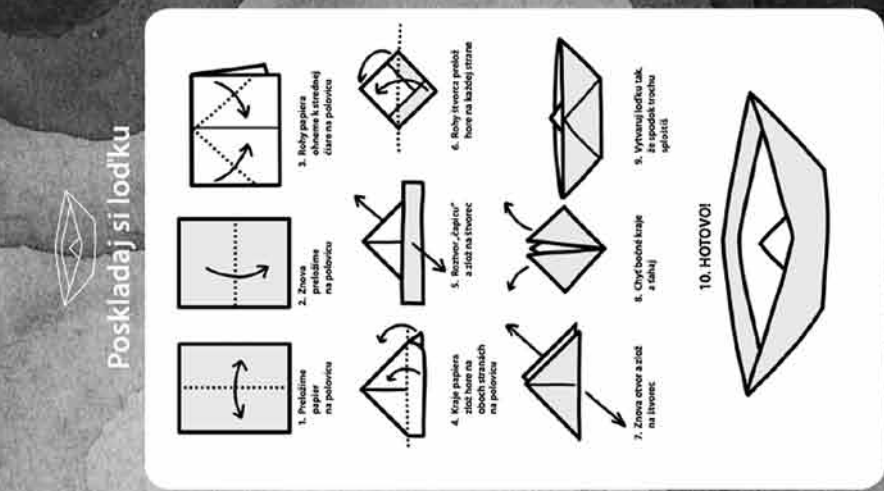
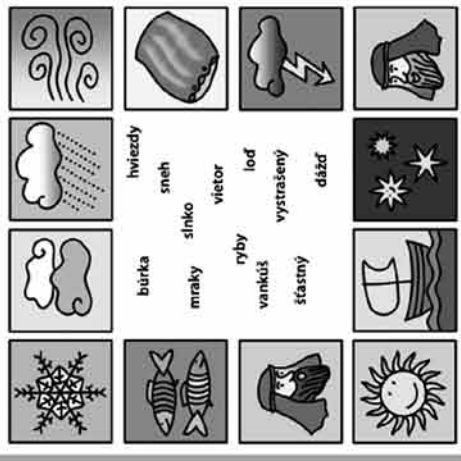

Aké je dnes počasie?

Slniečno Zatiaľ Prší

Snežisko Zamračené Sneží

Pospájaj obrázky so slovami:

Či už z Bielej vody alebo podla slovenského a kumštárneho predkladu, vyšla Slovenská knižnica spoločnosti www.biblia.sk

Ilustrácie: Natália Luptáková, Scripture Union Slovakia www.scriptureunion.sk

Disajn a sadzba: Diana Langdon Slovenská verzia: Svedčana Čičková © Scripture Union International, UK, www.scripturunion.global

Nie som sám!

Niekedy sa môžeme cítiť vystrašení a opustení, ale v skutočnosti nikdy nie sme sami. Prečítaj si biblický príbeh a zisti, ako sa situácia môže zmeniť. Preskumaj aj iné aktivity a hry.

Tento leták bol vytvorený ako materiál prebiehajúceho projektu pre deti utekajúce z Ukrajiny.

Viac info: QR kód informácie o službe dajom na Slovensku www.preciujedietni.sk

Letáky pre ukrajinské deti v slovenčine a ukrajinčine, vid' zadná str. obálky. (možno objednať na):

"https://forms.gle/eBadwfSE9Yfc3XGB8" \t " _blank"

O POKORE

JÚLIUS STUPKA, BJB Vavrišovo

Kultúra zábavy a rozptýlenia prorockú múdrosť neľadá, lebo ju nepotrebuje. Buďme k sebe čestní, je to naša kultúra, súčasť aj nášho života. Rovnako túžime po uvoľnení, pobavení, veselom užívaní času. Aj my bývame zaskočení fádnosťou a jednotvárnosťou chvíle, či nie?

Sme vďační za Božie slovo, lebo nás poučí, že nie je zlé rozptýliť a zabaviť sa, ale v tom sa nenaplnia život, ku ktorému nás nebeský Otec znovuzrodil. Duch Svätý nás oslovuje a povzbudzuje, aby sme sa pravidelne zastavili, hľadali a mysleli na to, čo je hore a nielen na to, čo je na zemi. Zemské myslenie nás nezmení, veď vieme, že vtedy hľadáme prevažne svoje dobro, avšak evanjelium nás vychováva, aby sme hľadali aj prospech iných.

Rád mám text z listu Filipanom z 2. kapitoly, verše 3 a 4: *...nič nerobte z márnej ctižiadosti, ale radšej v pokore iných pokladajte za hodnejších než seba a neľadajte každý len svoj prospech, ale aj prospech iných.*

Utišiť a pokoriť sa musíme, ak pokoru chceme žiť. Naučili sme sa slovo pokora vyslovovať v rôznych podobách a formách. Pokorne žiť nás učí aj hore citovaný verš. Avšak jedine vtedy, ak náš zbor začne byť spoločenstvom hodných ľudí. Čo to znamená? Opriem sa o iný preklad toho istého textu: *...nikto sa nemá povyšovať nad druhým, ale vážiť si ho viac ako seba samého.* Aby sa to mohlo stať, musíme jeden druhého, i seba, hodnotiť Božím pohľadom. Ľudský pohľad je totiž vždy šetrnejší. Boží pohľad je rozhodujúci. Z Božieho pohľadu na spoločenstvo zboru vyplynie pre každého z nás jasný pokyn: som člen zborovej rodiny, prijatý nebeským Otcom a všetkými bratmi a sestrami. Nie **ja som** ten hodnejší, ale každý z bratov a sester, žijúcich vedľa mňa, sa pre mňa stáva hodnejším, ako som **ja sám**. „Také je zmýšľanie tých čo nie sú namyslení, ale majú správny postoj k sebe i druhým.“ (Študijná biblia.). Božie slovo a Boží pohľad na človeka zázračne obohacuje život zboru. Ak zbor prijmeme ako spoločenstvo hodnejších odo mňa, strácajú sa dôvody k hašterivosti a ctižiadosti. Sme pripravení, ako spoločenstvo, vychovávať sa a duchovný dom budovať napomínaním.

Menovali sme jednu z desiatok úloh, ktoré pred nami evanjelium otvára. Ak sa nepozastavíme

a neutišíme, nepostrehneme, že Božie slovo sleduje trvalo našu obnovu, výchovný proces nemožno zastaviť.

Spomeňme záverom ešte jednu skúsenosť apoštola: odkazuje ju aj do našich situácií: *Vôľu k dobrému mám, (chcenie leží pri mne), ale nemám sily, aby som vykonal dobro, ku ktorému mám aj vôľu.* (R 7, 18b) Chcem dobro, ale svojimi skutkami nečiním dobro, ktoré si prajem. Známe situácie aj v našom živote, potrebujeme utíšenie a jasnú rozhodnosť. Je na mieste klásť si osobnú otázku: Po-

vstávam z pohodlného kresla, aby som plnil výzvy Božieho slova? *Na to myslíte, čo je hore, a nie na to, čo je na zemi* (Kol 3, 2). Ak v ľahostajnosti nepozdvihneme svoje srdcia hore, nemôžeme v konkrétnej realite, sami od seba, naplňovať úlohy nového života, ku ktorému sme boli znovuzrodení.

Ale Boh je ten, ktorý pôsobí vo vás, aby ste aj chceli, aj činili nad svoju dobrú vôľu (F 2, 13). Povzbudzujeme sa spoločne prežitými a vykonanými úlohami Božieho slova – evanjelia. K naplneniu úloh vždy potrebujeme zažiť oslobodenie zhora: Modlime sa opakovanne: *...aby vám (nám) podľa bohatstva svojej slávy dal skrze svojho Ducha mocne zosilniť na vnútornom človeku, aby Kristus prebýval vierou vo vašich (našich) srdciach, a vy, zakorenení a založení v láske, aby ste (sme) mohli so všetkými svätými vystihnúť, čo je to za šírka a dĺžka, výška a hĺbka, a poznať lásku Kristovu, ktorá je nad všetky známosti, aby ste (sme) boli naplnení všetkou plnosťou Božou* (Ef 3, 17 – 19). ■

Keď prišiel deň Turíc, boli všetci vedno na tom istom mieste. Tu sa náhle strhol hukot z neba, ako keď sa ženie prudký vietor, a naplnil celý dom, v ktorom boli.

Skutky 2:1-2

V duchu a v pravde

Ilustračné foto: lumen.sk,
DailyVersus.net, hlavný denník.sk, G. Doré: Biblia

Z KAMENNÝCH TABÚĽ DO ŽIVOTA V DUCHU A V PRAVDE

MIROSLAV KOCÚR (teológ, publicista)

Zoslanie Ducha Svätého je dynamický a obľúbený kresťanský sviatok. Pre mňa osobne je to aj sviatok, kedy sme na odpustovej slávnosti vo farnosti Liptovský Trnovec prichádzali celá širšia rodina ku starej mame. V tom istom kostole som bol aj pokrstený. Rímskokatolíckemu farskému kostolu v Liptovskom Trnenci dominuje výjav zo Skutkov apoštolov, ktorý odkazuje práve na scénu opísanú v jeho druhej kapitole, Skutkov (Sk 2, 1 – 21).

Päťdesiat dní po vyslobodení

Bol to začiatok obdobia, v ktorom už bolo teplejšie a keďže to bolo pod Tatrami, už bolo takmer isté, že nebude snežiť. Zima je definitívne preč aj s aprílovými výkyvmi počasia. Začína sa niečo nové. Sviatok zoslania Svätého Ducha sa považuje tiež, takpovediac, za narodeniny cirkvi. Je to začiatok života nového spoločenstva viery, nového Izraela, ktorý sa zrodil práve na sviatok týždňov, šavuot, päťdesiat dní po Pesachu.

Zoslanie Ducha Svätého je pre nás kresťanov tiež sviatkom Turíc alebo Letníc. Ako taký však nadväzuje a rozvíja sviatok z judaistickej tradície známy aj ako dar Tóry. Alebo *sviatok týždňov, šavuot*. Židovský kalendár prepája prirodzene hospodársky rok so spomienkami na biblické dejiny a zakladajúce udalosti viery biblického Izraela ako spoločenstva viery v jediného Boha. Z poľnohospodárskeho hľadiska je šavuot sviatkom prvotín, alebo prvých plodov novej žatvy.

Prvá žatva spadala práve do tohto obdobia 50 dní po Pesachu, 6. dňa židovského mesiaca sivan. Židovská veľká noc je Pesach. Tento najväčší sviatok bol pripomienkou na odchod Židov z egyptského otroctva. 50 dní (*pentecostes* lat.) po veľkej noci sa mal sláviť sviatok týždňov preto, lebo od prechodu Červeným morom až po dar Tóry na dvoch kamenných tabuliach uplynulo podľa biblickej tradície 50 dní. Židia z rôznych geografických častí takto prinášajú aj v Jeruzaleme symbolicky prvé plody novej žatvy, ďakujú a tešia sa z Božej prítomnosti.

So sviatkom *šavuot* sa spája aj veľa folklórnych tradícií. Ľudia si ozdobujú svoje príbytky kvetmi na spomienku toho, ako po prijatí Zákona *vraj* rozkvitol celý Sinaj. Inde pečú písmenkové koláčiky na pamiatku toho, že s darom napísanej Tóry prišla aj povinnosť poznať písmená aj abecedu a pravidelne Božie slovo aj čítať.

Dar Tóry ako novej zmluvy

Takto je zoslanie Ducha Svätého, ako ho v druhej kapitole opisujú Skutki apoštolov na židovský svia-

tok *šavuot* vlastne aktualizáciou daru Zákona na hore Sinaj a pokračovaním a rozvinutím toho, čo Ježiš počas svojho života opakovane zdôrazňoval ohľadom toho, že on Zákon neprišiel zrušiť, ale naplniť. Tak aj zrodenie cirkvi v udalosti opísanej v druhej kapitole Skutkov apoštolov je práve naplnením toho Zákona – Tóry, ktorú všetci zhromaždení poznali a aj preto rozumejú, čo hovoria apoštolí.

Všetci takto v Jeruzaleme zhromaždení poslucháči apoštolov hovorili rôznymi jazykmi, no všetci apoštolom rozumeli, lebo hovorili ich jazykmi. A Skutki vymenúvajú pestrosť zhromaždenia, v ktorom sa apoštolí ocitli pri udalosti zoslania Ducha Svätého: Parti, Médi, Elamčania, obyvatelia Mezopotámie, Judska, Kapadócie, Pontu a Ázie, Frýgie a Pamfýlie. Tento jav je niečo iné ako univerzálne zjednotenie pod svetovládou akejsi teokratickej mocnosti.

Prisľúbený Boží Duch, ktorý zostupuje na cirkev, vytvára nový druh jednoty. Sú prekonané rozdiely, ktoré boli zdrojom diskriminácie a pohrdania. Ide totiž napospol o regióny, ktoré geograficky nie sú súčasťou Zaslúbenej zeme. Keďže ide o sviatok židovských týždňov, teda šavuot, je pravdepodobné, že ide, zvlášť v Jeruzaleme, o tých, ktorí priniesli na obetu prvé plody novej tohoročnej úrody. Pri tejto príležitosti sa Ježišovi nasledovníci ocitnú vo zvláštnej situácii, keď sa nad nimi zjavia ako keby ohnivé jazyky, ktoré otvárajú ich mysle a srdcia a prihovárajú sa svojim poslucháčom im zrozumiteľnou rečou. Autor tohto textu, evanjelista Lukáš takto zdôrazňuje, že ide o niečo mimoriadne. Tak ako sa Mojžišovi prihovára hlas z horiaceho kra, tak tu sa nad každým apoštolom objavuje ohnivý jazyk.

Oživujúci dych dáva schopnosť rozumieť reči apoštolov

Tu treba povedať, že ide o niečo iné ako o glosoláliu, ktorú apoštol Pavol v liste Korinťanom (1Kor 14) vymenúva medzi duchovnými charizmami. Hovorenie jazykmi sa vzťahuje v rovine duchovného

prežívania výlučne na súkromnú sféru a je to extatické prežívanie modlitby, ktorému nikto nerozumie ako artikulovanej reči.

V Skutkoch apoštolov ide o nové potvrdenie apoštolov a ich zmocnenie a oprávnenie ísť hlásať evanjelium do celého vtedy známeho sveta.

Ezechielovo podobenstvo o kostiach (Ez 37, 1 – 14), ktoré postupne ožívajú, vzniká ako metafora a prísľub oslobodenia z babylonského zajatia. Cirkevní otcovia v ňom videli predobraz vzkriesenia mŕtvych. A tak sa aj často vysvetľuje. Táto metafora však má pôsobiť povzbudzujúco a mobilizujúco v prvom rade na babylonských zajatcov. Ezechiel sa s touto metaforou navždy stal autorom metafory víťazstva života nad smrťou. Izrael, ktorý je v zajatí historicky mŕtvy, ožije. Jeho rekonštrukcia opísaná v tomto podobenstve bude, takpovediac, biologická. Kostry ožijú v plastickom opise. Oslobodenie

z exilu je určite tým prvým motívom tohto opisu.

Zároveň aj rekonštrukcia spoločenstva viery na základe vdýchnutia oživujúceho Ducha, ktorý sa pri stvorení vznášal nad vodami, má svoju novú dimenziu. Ježiš prisľúbil svojho ducha (Jn 15, 26 – 27, 16, 4b – 15), ktorý bude komunitu veriacich posilňovať tak, aby mala silu žiť v pravde a poznaní toho, čo je hriech, spravodlivosť a súd.

Božie kráľovstvo je v novom stvorení

Prítomnosť Ducha Svätého v spoločenstve veriacich je preto zdrojom vyrovnaného života v nádeji. Jánovo evanjelium hovorí o živote v Duchu a v Pravde. Hovorí o pravdivej ceste života. Práve toto nám ukazuje na rôzne roviny života v Duchu a v Pravde. Už nepotrebujem na nič čakať v apokalyptickom strachu. Božie kráľovstvo je medzi nami a v nás.

Dar Tóry, ako ho na sviatok 50 dní po sviatku Pesachu slávia Židia v Jeruzaleme, je príležitosťou pochopiť, že Zákon, Nová zmluva prichádza napísaný

nie do kameňa ale v oživujúcom Božom dychu (Ez 37, 14). Náuka o trojjedinom Bohu patrí medzi najnáročnejšie tajomstvá kresťanskej viery. Tradične sa vzťah lásky medzi Otcom a Synom vyjadruje práve vo vzťahu vzájomného prenikania a stvoriteľskej lásky, ktorá sa v Synovi stáva novým stvorením.

Toto nové stvorenie však opúšťa hranice akejkolvek etnickej či rituálnej identity. Reči apoštolov rozumejú všetci a všetci sa posúvajú k novej spolupráci na hlásaní Dobrej zvesti. Nové stvorenie neznamena vyhladenie iných ani ich triumfalistické poníženie. Naopak. Zoslanie Ducha Svätého je niečo ako nový softvér a nový hardvér. Je to nové víno v nových nádobách. Všetko, čo platilo doteraz bude také isté ale radikálne iné. Boh je len jeden, no má cez kamenné tabule prejsť iným spôsobom do konania tých, ktorí ho poznajú.

Ide však o to, že nové srdce nebude srdcom z kameňa. Nebudú to kamenné tabule, ktoré priniesol pod horu Sinaj Mojžiš. Bude to nový spôsob konania a uvažovania o tom, kto je Najvyšší a ako tento Najvyšší, tento Boh, pôsobí.

Rozumieť svetu a vyjsť zo seba

Dnes máme v cirkvi mnohé príležitosti otvoriť sa novým výzvam a reagovať na ne. Kresťan nemá byť konformný tým, že sa svetu prispôbi. Má však vedieť na svojej úrovni prijať a reagovať vo viere na svet okolo seba. Rozumieť svetu a ľuďom znamená prijímať ich v láske a otvorenosti. Nové stvorenie, ktoré v tomto svete pokračuje pôsobením Svätého Ducha je láskavým pretváraním toho, čo sme tu našli, v čom žijeme, s čím sa stretávame. Ako kresťania nečítame len Bibliu, ale vzdelávame sa a hľadáme na svet aj očami vedy a poznania dnešnej doby a dnešných ľudí. S novým poznaním už nemôžeme žiť ako predtým.

Každé spoločenstvo viery potrebuje vyjsť zo seba. Viera sa spolieha na oživujúce pôsobenie Ducha pri jej živote aj jeho spravovaní. Inštitúcia je stelesnením našej viery na spoločenskej úrovni. A inštitúcie sa vyvíjajú a menia. Je to nepretržitý proces. Aj cirkev sa mení a vyvíja. Už nežije v rybárskej loďke na Genezaretskom jazere. Cirkevné inštitúcie sídla v murovaných a niekedy asi dobre strážených a až priveľmi opevnených domoch.

Odvaha Ducha mení apoštolov, cirkev aj nás

A dnes preto potrebujeme aj my skúmať, či hovoríme jazykom, ktorému rozumejú ľudia okolo nás. Či netreba niečomu pomôcť vo vývoji, či sa nemáme postaviť na vlastné nohy a vykročiť vo viere ďalej. Či sme dostatočne vnímaví na bolesti a starosti a choroby dnešného sveta. Či prichádzame s riešeniami, ktoré sú kompetentné a otvorené vykročeniu na nové a neprebádané cesty. Či žijeme ako veriaci a uctievať Boha v Pravde a v Duchu, alebo poškľukujeme po materializácii našej moci a jedineho správneho názoru.

Historické zlyhanie biblického Izraela bolo zlyhaním komunity viery, nie jeho politickým krachom. Aj preto sa všetky obrazy a kritické hodnotenie Izraela dotýkajú v kresťanskom pohľade vždy znovu tzv. Nového Izraela, a tým je cirkev ako komunita viery, nie ako jej konkrétna inštitucionálna forma, ktorá sa v čase vyvíja a mení. My máme náklonnosť vnímať len konkrétnu cirkevnú organizáciu. Veľmi všeobecne tú najsilnejšiu, najväčšiu a najznámejšiu. Ide však o rovinu teologického charakteru. Biblia je teologickým spisom. Odráža sa v ňom reflexia človeka a svätopisca, ktorý zapisuje skúsenosť človeka s Bohom.

Preto inštitucionálna rovina toho, čo prežívame ako veriaci ľudia nachádza svoje vyjadrenie v tom, ako ako kresťania organizujeme svoj život v našom konkrétnom spoločenstve viery, cirkvi.

Ak sa dnes nedostávajú niektoré kresťanské postoje do novín, časopisov či elektronických médií, je to aj na nás. Kresťanstvo je strom s hlbokými koreňmi, a preto aj jeho koruna je logicky košatá. Práve tie vetvy kresťanstva, ktoré svojou reformnou reflexiou umožnili veriacim spojiť prežívanie viery so súčasnosťou – s novými bioetickými, spoločenskými či duchovnými výzvami sú tu, aby sa stali inšpiráciou a dávali vysokému tempu života a jeho reflexiu tú dimenziu, ktorú to viditeľné kresťanstvo reprezentované len tými známymi a „veľkými“ stráca.

Pokušenie kolektívneho sebeckta veriacich

Pokušenie zavrieť Boha do našich predstáv je silné. Pokušenie moci je v dejinách cirkvi neustále prítomné. Na rozdiel od ranej cirkvi máme už ako podklad pre našu reflexiu príbeh dvetisíc rokov kresťanstva. Vieme, že jednotlivec len ako súčasť

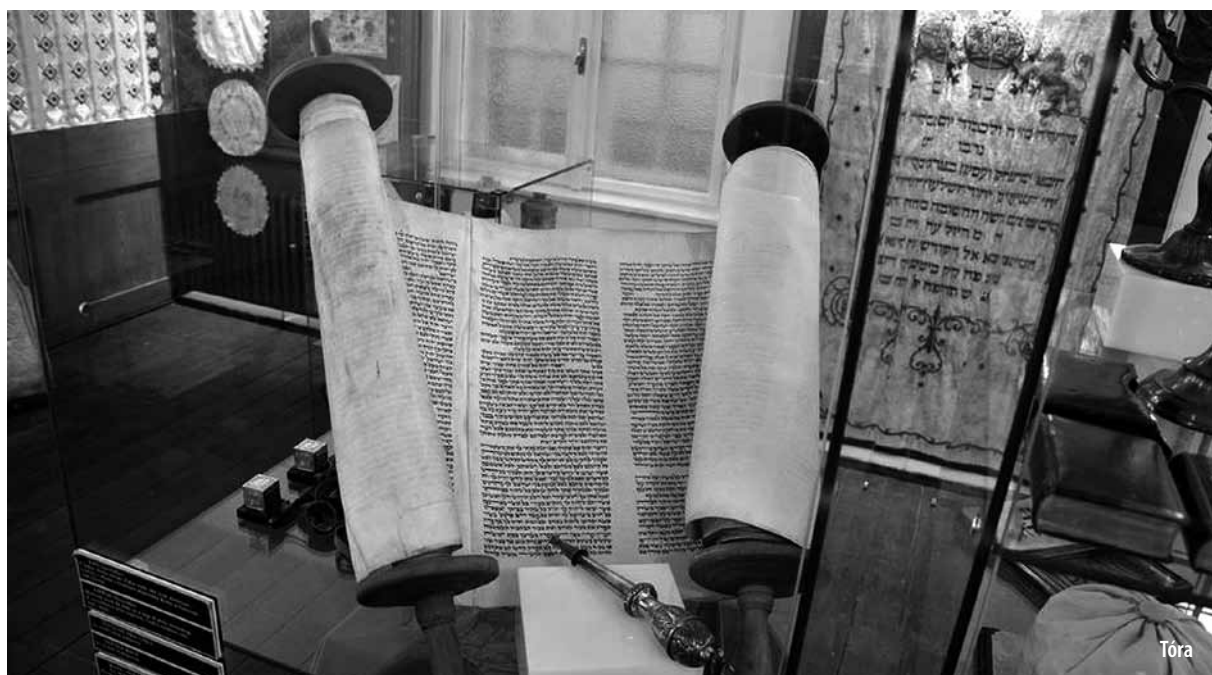
celku v spolupráci a v empatii a vzájomnej podpore dosiahne viac. Tento svet nie je naším nepriateľom. Tento svet je práve ten stratený raj, v ktorom sa rozmohla nespravodlivosť, sociálne nerovnosti, pýcha silnejších a ponížovanie slabších.

Práve preto je sviatok zoslania Ducha Svätého mementom klásť si otázku, či svet našej reči a života dnes rozumie. Či vieme odmietnuť historické deformácie, kedy nás svet videl stáť skôr na strane starého sveta mocných a sebavedomých cirkevných kniežat a vládcov. Či vieme ako veriaci nájsť odvahu opustiť zajatie našich predstáv. Oslobodiť sa od kamenných tabúl a nájsť dynamiku viery vo vanutí tvorivého Božieho Ducha. Toto nové stvorenie je vlastne posolstvom dnešného dňa.

Otvorenosť namiesto pokryteckej povrchnosti

Najväčším nepriateľom potrebnej nápravy, a teda reformy, v čase Ježiša a apoštolov, bol práve náboženský systém súdobého Izraela. Farizeji boli ako pravoverná skupina sebaistých veriacich ľudí najpočetnejší aj najvplyvnejší. Ich povrchnosť a pokrytecká zbožnosť sa však práve preto stala pejoratívnym označením akejkoľvek pretvárky a svätuškárskej zbožnosti. To že nám napadajú paralely s dnešným svetom je pochopiteľné.

Preto, a práve preto si to pripomíname každú nedeľu a na takéto veľké sviatky. Vždy znovu dostávame opäť pri bohoslužbe, sebareflexii aj modlitbe príležitosť opustiť vychodené chodníčky a stať sa svetlom sveta, soľou zeme. Nie v triumfalistickom pohrdaní inými, ale v službe a svedectve pravde, do ktorého si aj v dnešnom svete a prežívaní prítomnosti Svätého Ducha spolu vyprosujeme aj múdrosť aj posilu. ■

JEŽIŠOV DUCH SFÚKOL STARÝ (NE)PORIADOK A VŠETKO TVORÍ NOVÉ (Skutky apoštolov 2, 1– 47)

JURAJ INSTITORIS (kázateľ CB Banská Bystrica)

Ako vyzerá nový začiatok? Keď sme mali s Jarkou svadbu, náš byt bol zaplavený kvetinami a svadobnými darmi. Náš domov bol počas prvých dní krásnym spôsobom hore nohami, lebo odrážal obrat v našom živote. Podobne špeciálne je, keď niekto postaví dom a nasťahuje sa. Ešte je veľa krabíc nevybalených, ale už je túžba pozvať si priateľov a oslavou odštartovať nový začiatok.

Dnes pozeráme na štart niečoho, čo nezmenilo len život jedného človeka či rodiny. Máme tu priam zemetrasenie s epicentrom v Jeruzaleme, ktorého dozvuky a otrasy cítili aj na opačnej strane zemegule a cítime ich dodnes.

Letnice. Deň, keď Duch Svätý zostúpil na zem, sfúkol starý poriadok a začal od podlahy budovať všetko nové. Zahľadme sa na tento deň nie preto, aby sme sa pocvičili v dejepise. Duch, ktorého tu stretávame nie je duchom minulosti. Vtedy prišiel, ale dodnes neodišiel. Ako vánok či víchor koná aj dnes. Spoznajme Jeho osobu a Jeho dielo bližšie, stretnime Ho cez toto Slovo.

Duch, ktorý otriasol starým svetom – Jeruzalemom

V Jeruzaleme bolo sviatočné nedeľné ráno. Mesto zaplnili židovský pútnici z celého vtedajšieho sveta. Oslavovali Sviatok týždňov, 7 týždňov od začiatku žatvy. Tiež si pri tejto príležitosti pripomínali, ako dal na Sinaji Boh Mojžišovi zákon. Obe udalosti vychádzali na rovnaký čas.

Nálada bola sviatočná, no pútnici si predstavovali, že to bude ako každý rok. Aj my zažívame cez Vianoce a Veľkú noc špeciálny čas, ale v niečom to je každý rok podobné, taká sviatočná rutina.

Toto ráno sa však začalo inak. Vietor dunel tak, že na seba strhol pozornosť všetkých ľudí. Ešte väčšie prekvapenie bolo, keď tento vietor so sebou priniesol ohnivé jazyky nad hlavy Ježišových učeníkov. A úplne najčudnejšie bolo, keď sa zvláštne jazyky nielen vznášali nad ich hlavami, ale začali znieť aj z ich úst. Dvanásť Galilejčania sami od seba hovorili vzdialenými jazykmi. Dnes by sme si mohli predstaviť partiu z Horechronia ako na zjazde

v Bratislave začne hovoriť peruánsky, mongolsky či svahilsky. Boli by sme zmätení, čo za hatmatilka to vychádza z ich úst. Ale predstavte si tie vypleštené oči cudzincov, ktorí by z úst slovenskej dedinskej partie počuli svoju rodnú reč.

Takýto trojitý zázrak sa nestal nikdy predtým ani potom. Tieto prejavy vyzerajú na prvý pohľad až bizarné, no majú svoj zmysel, ktorý odkryjeme, keď sa pozrieme do Starej zmluvy. Vietor v minulosti už Boh použil, aby zachránil Izrael. Boh vetrom rozdelil more, aby cez neho Izrael prešiel suchou nohou a ušiel pred Egyptskou armádou. Podobne Boh rozdelil Jordán, keď Izrael vstupoval do zaslúbenej zeme. Božiu prítomnosť v ohni pozoroval Mojžiš, keď pristúpil k horiacemu kriku, a potom celý Izrael, keď na púšti nasledoval ohnivý stĺp. Boh sa už zjavil vo vetre aj v ohni, a tu je prítomný v oboch podobách naraz.

Doteraz Boh dával svojho Ducha a zjavoval svoje Slovo jednotlivcom, prorokom. No tu naplnil a hovoril k 12 apoštolom naraz, a to dokonca v reči, ktorej oni sami bežne nerozumeli.

Boh práve takto zoslal Ducha, aby zjednotil všetky kmene a národy. Je to zvrátenie prekliatia, ktoré vyšlo z Babylonskej veže. Tam boli ľuďom popletené jazyky, aby si nerozumeli a nespolupracovali. Dôsledky počujeme dodnes, keď vycestujeme za hranice. Niekedy ani za hranice nemusíme ísť. V jedinej štvrti Glasgowa, kde sme slúžili sa hovorilo viac ako 40 jazykmi. Miestny lekári automaticky spolupracovali s tlmočníkmi rôznych jazykov, inak by ani nemohli liečiť a predpisovať lieky. Rozdiely v jazyku vedú k nedorozumeniam, odcudzeniu, konfliktom a v najhoršom prípade až k vojnám. Tu dáva Boh svojho Ducha, aby sa udial presný opak – namiesto zmätku porozumenie, namiesto rozdelenia zjednotenie, namiesto vojny zmierenie. Svätý Duch predivne zostúpil, aby sfúkol, zrušil starý poriadok, alebo lepšie povedané, starý neporiadok. Je to začiatok, na ktorý sa naše malé osobné začiatky ako nové bývanie či práca nechytajú.

Pri takýchto zázrakoch nám však v mysli vŕta otázka: Prečo my také niečo nezažívame? Prečo naša nedela nezačína zvukom víchrice, ktorá by zhromaždila zvedavých susedov? Prečo nám nehorí oheň nad hlavami, prečo nehovoríme cudzou rečou aj bez chodenia do jazykovky?

V prvom rade, ani za apoštolov takto nevyzerala každá nedela. Toto je nový začiatok a každý začiatok je z definície špeciálny. Keď však úvodné dni pominú a uchytí sa nový poriadok, prichádza bežný život, pravidelnosť, v niečom až rutina. Nie každú sobotu máme svadobnú hostinu, nie každý týždeň sa vraciame s dieťaťom z pôrodnice, nie každý týždeň začíname v novej práci. Jarka neprestane byť mojou manželkou preto, že na sebe nenosí svadobné šaty.

Keď bol Duch Svätý vyliaty, bolo to ako keď sa vypustí naplnená hrádza a vody zaplavia širšie kraje. Po

obrovskej vlne sa však hladina ustáli a rieka sa vráti do svojho koryta. Tak to funguje nielen vo fyzikom, ale aj v duchovnom živote. Pritom však platí, že Duch prišiel, aby neodišiel. On je stále rovnako prítomný, aj keď znamenia, ktorými sa prejavuje, sa môžu zdať menej slávnostné.

Duch, ktorý usvedčuje z hriechu utvrdzuje o záchrane v Ježišovi

Duch zatriasol Jeruzalemom, svojimi prejavmi zaujal ľudské zmysly – zrak aj sluch. No dôležitejší ako podmanivé efekty je obsah. Čo je to za Duch, ktorý prišiel? Je síce mocný, ale stále potrebujeme skúmať, rozlišovať, kto ho poslal a aký je jeho zámer. Duchovná moc môže prinášať tak radostné pozhnanie, ako aj smrtiacu záhubu. Čo je toto za Ducha? Slova sa ujal Peter a vyvracia prvé konšpirácie. Nie opití ľudia, ale živý Boh tu hovorí. Peter ukazuje, že tieto udalosti nie sú úplným prevapením. Teraz sa stalo, čo Boh už dávno predpovedal. Stáročia pred Letnicami mal prorok Joel videnie, ako Boh vyleje svojho Ducha. Prvý bod Petrovej reči znie: *Toto je ono! Naplnil sa čas, prišli posledné dni.*

Čo Joel videl z diaľky ako zahmlený obraz, to sa pred ich očami stalo realitou. To znamená zásadnú správu: *nastali posledné dni.* Niektorí ešte dnes skúmajú a vyzerajú, kedy sa objaví posledné dni, no Peter, a nielen on, jasne hovorí, že už nastali. Pravda, Peter vtedy nečakal, že posledné dni budú trvať dvetisíc rokov, no to nič nemení na tom, že my žijeme tak ako Peter počas tých istých posledných dní.

Ako Peter zistil, že nastal tento posledný čas? Duch mu pripomenul Joela, ktorý prorokoval tri hlavné udalosti a Peter vidí, že sa všetky tri naplnili. Prvá predpoveď znela, že bude vyliaty Duch na všetkých ľudí mladých aj starých, mužov aj ženy. To sa splnilo, keď Duch Svätý zostúpil na apoštolov, a potom na ďalších kresťanov. Toto je úplne zrejmé. Druhé proroctvo je zložitejšie. Joel hovorí o znameniach na nebi a na zemi, o zatemnenom slnku a krvavom mesiaci. Aj tento obraz sa však naplnil. Peter hovorí, že Boh cez Ježiša robil na zemi mnoho znamení. A keď čítame evanjeliá, vidíme aj tie nebeské znamenia. Na Veľký piatok, keď Ježiša križovali, sa zatmelo slnko a nastala tma po celej zemi. A na Veľkú noc bol aj Mesiac práve v splne, práve podľa toho sa určuje dátum tohto sviatku. Asi sa už nedozvieme, či vtedy svietil odtieňom červenej, ale symbolicky to platilo určite. Ježiš, Boží Syn, preliat svojou nevinnou krv a Mesiac vo svojej plnosti sa nato prizeral a symbolicky na sebe zrkadlil túto hrôzu. Posledná časť proroctva hovorí o obrate. Po vyliatí Ducha a sprevádzajúcich znameniach príde záchrana. Kto vyzýva meno Pánovo, bude zachránený. Tohto sa Peter chytá a vysvetľuje, že Pánom, v ktorom máme záchranu, je Ježiš z Nazaretu. On medzi vami žil a pôsobil. Vy ste Ho dali zabiť, ale to sa nestalo omylom, bol to Boží zámer. Boh predur-

čil, že Ježiš zomrie a rovnako predurčil, že vstane z mŕtvych.

Toto je podľa Petra najdôležitejšie. Ako Ježiš žil a zomrel vedeli všetci. Ale žeby vstal z mŕtvych?! To znelo ako rozprávka. Preto Peter vyberá ďalšiu stať Písma, 16. žalm. Tam Dávid oslavuje Boha, že ho neprenechá smrť a jeho telo sa nerozloží v hrobe. Peter vysvetľuje, že Dávidovi sa toto nesplnilo. Jeho hrob leží tu – pár metrov vedľa, tak akože by bol Dávid ochránený pred smrťou? Toto nie je o Dávidovi, ale o Ježišovi. On je Mesiáš, len Jeho hrob je prázdny. Ježiš je prvý človek, čo sa vyslobodil z pazúrov smrti. Ale nie posledný, práve naopak. Keď sa Ježiš vráti, všetky hroby zostanú prázdne.

Peter ďalej svedčí, že Ježiš vystúpil do neba a zasadol po Božej pravici. Z najtemnejšieho miesta sa dostal na to najžiariivejšie. Najčestnejšie miesto, aké vesmír a nebesá ponúkajú, tam sa Ježiš usídlil. A hoci už nie je medzi nami, nezabudol na nás. Po usadení na tróne mu nebeský Otec dáva k dispozícii Ducha Svätého. A Ježiš si Ducha nenechal pre seba ani pri sebe, ale vyslal Ho k nám ako svojho zástupcu. Tak vďaka Duchu môžu všetci ľudia zostať v Ježišovej prítomnosti a pokračovať presne v tom diele, ktoré On na zemi začal.

Nakoniec Duch vedie Petra, aby prvá apoštolská kázeň skončila prvým apoštolským vyznaním: *Ježiš je Pán*. Keď toto počuli zhromaždení Židia, a Peter nemal v publiku pohanov, na tých prišiel rad až neskôr, tak Židia veľmi dobre chápali, že titul Pán neznamená nič menšie než Božie meno: Hospodin, Jahve. Ježiš, ktorého ste dali zabiť, On je Pán, Hospodin, ktorého ste doteraz síce uctievali, ale poriadne nepoznali.

V úvode sme videli ako Duch koná, a tu cez Petra počujeme, ako Duch hovorí. Tu spoznáваме, že Duch Svätý na prvom mieste usvedčuje z hriechu a utvrdzuje o záchrane v Ježišovi. Všetko, čo Duch koná a hovorí, ukazuje na Ježiša. Duch neukazuje na seba, ale na Ježiša, o sebe samom nehovorí nič. Tým, ako sa stavia do úzadia, a pritom vyzdvihuje Ježiša, nám dokazuje, že je opakom všetkého sebeckta. Duch Svätý je vo svojej podstate Duch lásky.

Skôr než sa pozrieme, ako Duch konal cez toto slovo, zastavme sa. Vráťme sa tu ďalšia dôležitá otázka: Máme kázať tak ako Peter? Máme po ňom opakovať tie isté slová či myšlienky? Určite potrebujeme byť vedení tým istým Duchom a hovoriť to isté evanjelium, ale nesmieme byť papagáje. Ak máme v dobrom nasledovať Petra, potrebujeme si všimnúť priepasť medzi nami. Je to priepasť medzi chronos a kairos. Obe tieto grécke slová v preklade znamenajú čas. Kým kairos zostal ten istý ako za Petra, chronos sa úplne zmenil. Žijeme v posledných dňoch ako Peter, máme rovnakú úlohu

a cieľ, ako mal on. Ale chronologicky sme úplne inde. Zvyky, kultúra, jazyk, to všetko sa zmenilo.

Možno ste videli film *Návštevníci*, kde Jean Reno hral stredovekého rytiera, ktorý omylom cestoval v čase a ocitol sa v dnešnom Paríži. Jeho stredoveké spôsoby boli všetkým na smiech, keď napríklad naháňal černoškého poštára a rozbil mu auto, lebo ho považoval za nepriateľský bojový voz. Ak nemá naše podávanie evanjelia skončiť ako táto komédia, potrebujeme to isté evanjelium s pomocou toho istého Ducha preložiť do dnešnej doby, do Banskej Bystrice 21. storočia.

Petrova reč bola skvelá kázeň aj preto, lebo bola šitá na mieru jeho poslucháčom. Títo poslucháči žili v očakávaní posledných dní. Keď prišli do Jeruzalema, otázkou číslo jeden bolo kedy a ako príde Mesiáš. O Ježišovi už počuli a Starú zmluvu poznali skrz-naskrz. My však väčšinou nehovoríme k ľuďom, ktorí poznajú Bibliu a žijeme skôr v dobe apatie než veľkého očakávania. Kázať evanjelium v Duchu Svätom preto znamená začať z iného konca. My najskôr potrebujeme poznať ľudí okolo seba, čím žijú, čo ich trápi, až potom vieme ponúknuť evanjelium ako pomoc a záchranu.

Očakávania ľudí vtedy a dnes sa zmenili, avšak Duch je ten istý, Ježiš je ten istý a potrebujeme robiť to isté pokánie, aby sme dosiahli tú istú záchranu. Duch nám otvára oči, aby sme spoznali, že môj najväčší problém nie sú druhí ľudia, ani okolnosti a ťažkosti života, ja som svoj najväčší problém. Nikdy ma nezachráni to, keď zmením ostatných, ja sa potrebujem zmeniť ako prvý. Pokánie je, keď pochopím, že bez Boha som prázdny, nemám cieľ ani nádej a Ježiš je moja záchrana.

Na Letnici bolo všetko pripravené, očakávania vysoké, a tak Duch naraz zasiahol tisíce ľudí. Dnes v tom pokračujeme a nemusíme hovoriť k tisícovým zástupom, stačí s jedným človekom. Výsledok nemusí prísť hneď po prvom rozhovore, možno to potrvá roky. Naše okolnosti sa zmenili, no Duch je ten istý, ktorý usvedčuje z hriechu a utvrdzuje o záchrane v Ježišovi.

Duch, ktorý všetko tvorí nové tvorí cirkev, nový Boží ľud

Keď ľudia počuli Petra, bodlo ich v srdci. Ako by aj nie, ich vina nemohla byť väčšia. Zabili svojho dlho očakávaného Mesiáša. No Peter im zvestuje, že ich obžaloba je zároveň ich záchranou. Keď ich Peter volá do pokánia, je to tá najlepšia správa, lebo jedinou alternatívou by bolo odsúdenie.

Čo majú robiť? Na znamenie nového začiatku a očistenia od hriechov sa majú pokrstiť a prijať dar Ducha Svätého. Jeden krst tu už bol, robil ho Ján. Toto je však nový krst, svedčí nielen o vine, ale aj o záchrane v Ježišom mene. Úprimné pokánie stačí na záchranu, krst túto záchranu navonok potvrdzuje a k tomu už automaticky dostanú dar Ducha. Peter nedáva žiadne podmienky ani úlohy, že

ešte urobte toto a tamto a dostanete Ducha. Veď bez pomoci Ducha sa nedá ani robiť pokánie ani vyznávať Ježiša.

Že skutočne prijali Ducha najlepšie vidieť na tom, ako sa zmenili. Je to dielo Ducha, nie krátke emocionálne vzplanutie, alebo hlboká a nezvratná zmena. Chcú byť spolu, žijú ako rodina, pomáhajú jeden druhému, a najmä – Ježišovu prítomnosť si pripomínajú cez apoštolské učenie a lámanie chleba. V niečom je to ideálny obraz cirkvi, no naše spolužitie sa tomu má podobáť a približovať.

Oni sa venovali učeniu apoštolov, ktoré počuli z prvej ruky. My sa venujeme tomu istému učeniu, ktoré čítame z prvej ruky v Novej zmluve. Oni sa venovali lámaniu chleba, obedovali či večerali spolu. Keďže v chráme sa piknikovať nedalo, pozývali sa k sebe domov. Nešlo však len o jedlo, ale o sviatosť, Večeru Pánovu. My sme sa trochu posunuli, už vieme, že na sviatosť nepotrebujeme veľa jedla, stačí aj symbolický kúsok chleba a hlt vína, aby sme vyjadrili tú istú vieru. No aj my by sme sa mali navštevovať po domoch, pozývať ku stolu, a tak pestovať spoločnosť.

Možno nás trochu prekvapí, ako dobrovoľne predávali svoj majetok, aby slúžili chudobným medzi sebou. Neberne to doslovne ako návod na riešenie celosvetového problému chudoby, to tento text nemá ambíciu riešiť. Toto nie je návod, príkaz či zákon, ale ideálny obraz, ako to vyzerať, keď sme slobodní dávať a Boh žehná tieto dary.

Ak má niekto pocit, že sme oproti tomuto obrazu cirkvi oveľa horší, chcel by som tento skepticizmus mierniť. Ja osobne vnímam, že zažívame podobné spoločnosť a požehnanie ako oni. V mnohých oblastiach vidíme, ako Boh koná medzi nami. Keď Boží Duch pracuje v našom strede, nám to robí radosť, celému mestu to prináša úžitok a Bohu samému to prináša slávu. Máme čo zlepšovať, ale máme aj veľa začo ďakovať. Táto kapitola končí správou, že Pán každý deň pridával tých, čo boli zachránení. Tu skončíme s modlitbou, nech sa aj toto posledné Slovo pri nás naplní. ■

G. Doré: Peter hlása evanjelium

Štefan Markuš

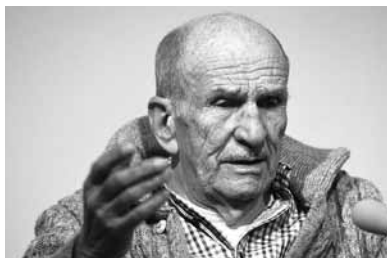
Čakanie na minulosť

Štefan Markuš: ČAKANIE NA MINULOSŤ, Vydavateľstvo VEDA 2022 (255 str.)

Autor publikácie aj po ukončení diplomatickej misie v Budapešti (1999 – 2002) naďalej monitoruje dianie na politicko-spoločenskej scéne u južných susedov a kladie tristnú otázku: „Kam smeruje dnešné Maďarsko?“ Nazdáva sa, že odpovede na nemiznúci problém *Čo je Maďar?* musia demokratické štáty sveta hľadať v kontexte doby a najmä riešiť aktuálnejšiu otázku: „Čo svetu ponúka dnes iliberálne Maďarsko?“ Viacnásobný premiér Viktor Orbán mení Maďarsko na nepoznanie. O tom, ako sa mu to darí, je táto kniha. Proces transformácie Maďarska je prinajmenšom príkladom toho, ako demokracia môže seba samú porážať. Možno, že aj autora textov niekto obviní zo zaujatosti – ako biskupa Otta z Freisingu za názory, ktoré vyslovil v 12. storočí.

OHLEDNUTÍ V POSLEDNÍ ZATÁČCE PŘED CÍLOVOU ROVINKOU

MAX GRONACH,
filozof, publicista, CB Ostrava, žije v Německu

Pozvolná ztráta paměti člověka vždy uvolňovala cestu mnoha totalitním systémům nejen v posledním století, ale i v dnešních dnech. Předpokladem jejich vzestupu je úspěšné zespolštění osobní identity a sjedocení lidského myšlení pod jedním světovým názorem. Za touto snahou stojí obvykle pokus o novou definici člověka.

Následující pojednání neslibuje zřejmě zajímavý příběh o jistém slavném atletu, jehož jméno je známo sportovnímu publiku snad celého světa. Tuto, jak doufám, příhodnou metaforu jsem zvolil pro zamýšlení nad kritickými okamžiky snad každého lidského běhu životem.

Trať běžeckého oválu se startem, čtyřmi zatáčkami a cílovou rovinkou se značně podobá pomyslné trati, na které se pohybujeme od startu do života.

Ta poslední zatáčka má vždy něco do sebe. Známe to již ze školy, ze studií a ze všech možných zkoušek, kterými v životě musíme projít. Náš cíl vidíme zcela jasně před očima, ale v jistý okamžik snad dostaneme pochyby, jestli tu poslední zatáčku zvládneme, jestli máme ještě dost sil na poslední metry a někdy se dokonce musíme zeptat sami sebe, jestli ta naše námaha má vůbec smysl, vždyť musí existovat i život bez nějaké poslední zatáčky, bez nějakých nekonečných zkoušek.

Samozřejmě takový život existuje. Poustevníci dovedou o něm nádherně vyprávět.

Ostatně: Před velkou zkouškou stojí někteří z nás i na radnici, i když jde tady zdánlivě o pouhé ano nebo ne. Také každá budoucí matka a každý budoucí otec by měli vědět, že jejich rozhodnutí přivést na svět nový život jim prodlouží cílovou rovinku o mnoho a mnoho let.

Vlastní rozhodnutí dláždí

celou cestu našeho života a kompletují naší osobní lidskou identitu. Tu již v poslední zatáčce před cílem asi těžko změníme. Ale můžeme se *ohlédnout*, abychom zjistili, jaká skvělá nebo chybná rozhodnutí nás dovedla do životní pozice, v níž se právě nacházíme.

Každopádně je užitečné vědět, že každé rozhodnutí svéprávného jedince má jisté následky, že se rozhodujeme vždy v míře odpovědnosti ke své

osobní lidské identitě, která může vycházet jen z poznání vlastní minulosti, z vlastního dějinného horizontu.

Každá osobní lidská identita má svůj nezaměnitelný charakter, ale je také neoddělitelnou součástí proudu života. To je snad dobrá zpráva.

Jiné zprávy hovoří o jiném světě, o jiném životě, o jiném člověku. Musíme se rozhodnout.

Banální smířlivé zjištění, že všichni se jednou v životě nacházíme na startovní čáře a všichni se zase jednou sejdem v cíli bez ohledu na pořadí platí sice i nadále jako první a poslední moudrost, ale evolucí osvícený, svobodný ve své vůli a tímto od všech závazků osvobozený člověk je dnes předvedčen, že moudrosti věků se dají vždy nějak vylepšit.

Proto od nepaměti stojí moudrost proti touze po pomíjivém zisku a uznání, ověřená minulost proti nepředvídatelné budoucnosti, kritické sebepoznání proti přeceňování vlastních schopností, osobní odpovědnost proti ideologii blahobytu a práv pro všechny.

Moderní člověk disponuje

dnes průběžně nahromaděným historickým materiálem nesčetných badatelů všech věků a může poznávat svůj svět v písemných, ústních a jiných mediálních dokumentech, záznamech a svědectvích, především z posledních století.

Samozřejmě v praxi životního běhu nemá normální smrtelník na *ohlédnutí* za minulostí světa, lidstva a případně za minulostí svých vlastních předků a sebe obzvlášť příliš hodně času. Ale přinejmenším osobní, soukromá znalost vlastní minulosti by měla být pro každého jedince již zajímavější a dokonce někdy i nepostradatelná. Neboť to, co jsme již reálně prožili a poznali jako subjektivní pravdu, ovlivňuje bezprostředně naší přítomnost a je neodělitelnou součástí naší lidské identity

Když jistý člověk s poukazem na svou svobodnou vůli svou minulost z různých důvodů ignoruje a chce žít vědomě pouze z výhodné nabídky přítomnosti, dostává se snad nevědomky do pozice hráče každé loterie, kde o jeho výhře nebo ztrátě rozhoduje nikoliv znalost pravidel hry, nýbrž náhoda.

Vyjde mi to nebo nevyjde?

Ten, kdo si nevybudoval v dosavadním životě přiměřený dějinný horizont, zřejmě odmítá žít v přirozené dimenzi vlastní existence. Ostatně Václav Havel (1987) označuje takový postoj jednoznačně: „Soukromý život bez dějinného horizontu je čirá fikce, atrapa, a v posledku vlastně lež.“

Jinými slovy, takový život je život v sebeklamů.

Co to je vlastně soukromý – individuální dějinný horizont?

Dějinný horizont stojí

bezesporu „vždy připraven“ za každým člověkem. Stačí se jen *ohlédnout* po cestě, kterou jsme již v našem životě ušli. Každý si pak může sestavit svou definici, která bude pravděpodobně krátké shrnutí odpovědí na tři klasické otázky:

Kdo jsem? Odkud přicházím? Kam a za čím jdu?

Pokud nebudeme mít právě chuť obelhávat sami sebe, a pokud nám nevypoví paměť, tak se skuteč-

ně dovíme (když na to přijde i během jedné vteřiny), máme-li reálnou šanci naše představy v rámci našich reálných možností uskutečnit – buď na to mám nebo nemám.

Musíme si připustit, že všechny odpovědi na tyto otázky vlastně dobře známe, protože jsme si je již zcela určitě mnohokrát zodpověděli během naší dosavadní životní kariéry. Řečeno zase již známou metaforou – od okamžiku, kdy jsme rozhodli zaujmout místo na startovní čáře a dát se do běhu.

K naléhavým rozhodnutím, která musíme udělat v přítomnosti a budou se možná dotýkat i naší budoucnosti, je proto záhodno se *ohlédnout* za našimi poznatky z osobní minulosti, které mohou pro nás skrývat cennou pomoc pro optimální rozhodnutí. Žít s dějinným horizontem, takřkajíc „za zády přítomnosti“, je součást procesu sebepoznání a zároveň důležitým faktorem lidské identity.

Pozvolná ztráta

osobní lidské identity, dějinného horizontu a schopnosti sebepoznání, jak ji prožíváme v počátcích digitálního věku, je dalším důvodem k našemu *ohlédnutí*.

Neutuchající touha po materiálním „blahobytu pro všechny“, po naplnění životního času zážitky, které může současný svět nabídnout, po komunikaci bez hranic a v neposlední řadě požadavek jistoty pro případ nečekané nejistoty z možného ohrožení dosavadních vymožeností, to vše proměnilo již dříve revolučním duchem osvíceného a sebevědomého člověka v člověka-klienta, jednoduše zákazníka všech možných úřadů, soudů, pojišťoven, obchodních i humanitárních organizací, sociálních institucí, ochotných producentů všeho, co slibuje pohodlí, blahobyt a zábavu. A samozřejmě i státu. Ten se stará o své klienty ze zákona, pokud mají patřičné identifikační číslo a bankovní účet.

Když se zamyšlíme nad lidskou identitou, na které si příležitostně velmi zakládáme, pomalu si možná uvědomujeme, že jsme svou osobní a tímto originální identitu postupně vyměnili za názory a úsudky expertů ze všech oblastí vědy, techniky, za doporučení profesionálních znalců lidských přání a potřeb, kteří vždy vědí, co nám právě chybí.

Tito experti jsou také vždy připraveni nám říct, kdo jsme, odkud přicházíme, kam a za čím jdeme. Naše identita je nově k dispozici i v příslušné databázi.

Jeden z mnohých příkladů

snahy o novou definici identity člověka bez možnosti sebeurčení, ale zato vybaveného právními nároky a nedotknutelné důstojnosti je Deklarace lidských práv OSN (1948 a 1976).

Novodobý člověk nemusí mít již žádné jiné vlastnosti ani povinnosti a z nich vycházející odpovědnost. A to jako právní subjekt!

V dějinách lidstva nenajdeme podobný příklad, kdy by byla pouhá biologicky a i jinak vědecky podložená existence člověka, povznesena do právní kategorie nedotknutelnosti a dodatečně vybavena být i jen formálně potvrzenými právy. Ani žádné dnes známé náboženství nepotěšilo dosud své věřící nějakým právním nárokem.

Ale je lidská identita vůbec závislá na vyhlášení Lidských práv vycházejících z rozhodnutí být i vrcholné politické organizace?

Zajisté měly tyto signatáři jistou autoritu, potvrzenou demokratickou volbou. Ale neměly žádný mandát k vyhlášení práv člověku, který patrně z důvodů nutné náboženské neutrality organizace mohl být oficiálně definován jen z pohledu vědeckého antropocentrismu, bez ohledu na individuálně vnímanou lidskou identitu, která může být získána jen objevením smyslu vlastní existence v závislosti na rozumem a smysly nepředvídatelných silách, ovlivňujících permanentně běh každého života.

Lidská práva a lidská důstojnost se tak postupně staly spíše bojovými hesly a především instrumenty politického nátlaku různých sociálních a humanitárních skupin. Proti lidské nespravedlnosti, lhostejnosti a ponižování bezbranných nemají lidská práva žádnou zbraň.

Lidská identita nestojí totiž na nějakém právním nároku, ale na etickém základu sebepoznání a z nich vycházejících činů každého skutečně svobodného člověka.

Poznat svůj charakter

lidské existence, znamená poznat své hranice, pokud možno v celé šíři svých životních aktivit.

Nejdůležitější hranicí je zcela lehce vnímatelná skutečnost, že člověk, ani žádná lidská moc, nemůže být pánem tak obrovské zahrady jako je planeta Země, o kosmu nemluvě. Náš neúnavně koumající a odjakživa ctižádostivý homo sapiens již dávno také zjistil, že to není on, který řídí chod světa přírodními zákony, a také to není on, kdo vymyslel pravidla pro běh života. Člověk dostal pouze svůj životní podíl na této Zemi a to na čas neurčitý. Tato prostá skutečnost nedá dodnes současným, notoricky nepoučitelným budovatelům nových světů spát.

Snad jsme již, doufejme, většinově také zjistili, že život i smysl našeho života tak, jako u všeho živého a mrtvého, podléhá jistě zákonitosti.

V našem případě je to i každým zdravým rozumem pochopitelný etický řád, jakýsi garant kontinuity lidského rodu a zároveň neúprosný oponent svobodné vůle člověka.

K poznání vlastní lidskosti, a o tom je autor těchto řádků přesvědčen, nepotřebuje člověk vědecké poznatky nebo politické pokyny a doporučení, nýbrž pouhou víru ve své životní poslání. Také dnes velmi populární požadavek sociální spravedlnosti

nená s lidskou identitou, dosažitelnou jen procesem přeskoumání vlastního duševního života a tímto upřímného sebepoznání, nic společného. Takový požadavek totiž vychází z iluzorního předpokladu uskutečnitelné rovnosti přístupu každého člena společnosti k veškerým přírodním zdrojům, technickému pokroku a vzdělání v určitém kulturním prostoru, bez ohledu na reálnou ekonomickou kapacitu a reálné lidské zdroje, které jsou skutečně v tomto prostoru k dispozici. Zde máme zase jeden příklad, kdy se průhledný sociálně-politický požadavek manipulativně vydává za legitimní lidský nárok, za přirozenost lidského bytí. Prozatím zůstává u pokusu.

Vlastní lidskost také není právně, vědecky ani politicky vymahatelná. Ta spočívá v naší duševní a fyzické spřízněnosti s druhými, kteří se nacházejí nebo právě nacházejí na stejné dráze životem jako my.

Již jako novorozenci můžeme vnímat lidskost v účasti našich rodičů na našich radostech a bolestech a zároveň se učíme chápat závislost na těch, kteří uspokojují naše nezbytné potřeby jako podstatnou životní zkušenost. To jsou i ti, ke kterým budeme snad později pociťovat vděčnost za jejich starostlivost a péči, za jejich trpělivost, za sebezapření jejich slibných ambicí ve prospěch nového života. Značně později budeme tomuto fenoménu možná říkat láska.

Na závěr

přikládám krátký příběh o jedné záměrně nevinné otázce, která vyprovokovala u jisté, mně důvěrně známé současnice neobyčejně stručnou, ale o to více pozoruhodnou odpověď. Cituji:

„Proč jsme vlastně na tomto světě?“

„Abychom Pánu Bohu sloužili a zato na věky spasení byli,“ vyjelo ji z úst po krátkém rozmyšlení.

Žádný komentář. Oba dva jsme dlouhou minutu mlčeli, oba překvapeni takovou nečekaně neuváženou, ale jasnou odpovědí.

Byl to jen pokus o pokud možno vtipnou reakci, nebo spíše pohotová vzpomínka malé školačky na faráře z hodin náboženství?

Blahosklonným úsměvem jsem své diskuzní partnerce dal najevo, že si její bleskové duchaplnosti cením. Ale ona to myslela zcela vážně.

A měla pádné důvody. Neboť sloužit Pánu Bohu může jen znamenat sloužit životu a jen v zájmu života. Sloužit znamená také jednat a nikoliv se patřičně chovat a deklarovat. Život je také dar, který jsme si nijak nezasloužili, ale který jsme směli přijmout jako svou lidskou identitu, a to i v případě pozvolné ztráty paměti.

Věřící to údajně vědí již od nepaměti. Ateisté údajně o tom vážně přemýšlejí.

Pak zbývá člověku jen jediné právo: Právo najít na své cestě k cíli svou pravdu o životě. ■

KREŠŤANIA A HUDBA ÁNO, NIE, MOŽNO – AKO UVAŽOVAŤ A ČO ZVAŽOVAŤ PRI VÝBERE PIESNÍ

ŠIMON EVIN

„Už som prečítal tri články o kresťanoch a hudbe, no stále mi nie je jasné, aký to má celý dopad v praxi na naše piesne na bohoslužbách.“ Ak si vravíte toto, čítajte ďalej.

V minulých článkoch sme si o spoločnom spievaní na bohoslužbách povedali viacero vecí. Pripomeňme si ich. Naučili sme sa, že spoločné spievanie na bohoslužbách je „len“ jedným zo spôsobom, ako uctievať Boha. Boha uctievať celým životom, pričom kongregačný spev je špecifický druh uctievania. Ten nám Pán Boh dal, aby sme si navzájom pripomínali evanjelium a pomáhali si naň reagovať. Preto sme si vysvetlili, že spievanie, podobne ako kázanie, je služba slovom. Ako celé naše spoločné stretnutie pri bohoslužbách má aj spievanie byť zamerané na evanjelium – na Božiu dielo záchrany ľudí prostredníctvom Ježiša.

A to robíme nie preto, aby sme sa nejakým spôsobom dostávali do Božej prítomnosti – akoby sme do nej potrebovali vojsť viac. Duchovne už máme spoločenstvo s Bohom, a to vďaka Ježišovej smrti za nás a Svätému Duchu, ktorý v nás prebýva. Nespievame teda preto, aby sme nejakým spôsobom zlepšili naše postavenie a vzťah k Bohu. Naopak, robíme to preto, lebo Boh zmenil naše postavenie pred ním a náš vzťah k nemu.

Toto všetko má mať vážny dopad na výber piesní, ktoré spievame. Asi pre viacerých bude moje nasledujúce tvrdenie nepríjemné, no niektoré piesne sú pre spoločné spievanie na bohoslužbách veľmi nevhodné. Nebudujú, v niektorých prípadoch sú dokonca škodlivé. Možno to platí aj o piesňach, ktoré máme osobne radi – lebo sa nám páči ich melódia, lebo sa nám spájajú s dobrými, silnými a duchovnými zážitkami, lebo pri nich prežívame výnimočné pocity, lebo patria k prvým kresťanským piesňam, ktoré sme sa naučili spievať či hrať... Naše osobné preferencie a sympatie však nesmú mať prednosť pred tým, ako čo najlepšie slúžiť evanjeliu a evanjeliom. Nechcem sa nikoho dotknúť ani nikoho uraziť. Viem, že viesť spoločný spev na zhromaždení

je výzva. Viem, že vyberať dobré piesne a dobre ich hrať je náročné. Mojm cieľom nie je nikoho kritikou udušiť, ale pomôcť nám všetkým lepšie žiť celé naše životy pre Ježiša a kvôli tomu sa potrebujeme nad piesňami vážne i kriticky zamýšľať.

A keďže sa púšťame do takej vážnej a náročnej veci a ideme stále viac do praxe a väčších detailov, tento článok, na rozdiel od minulých troch, bude hustejší, ale nech vás to neodradí – bude to stáť za to.

Nesmieme teda zabúdať na to, o čo ide pri bohoslužbách. Dobrým zhrnutím je „aby v nás bohato prebývalo Kristovo slovo“ (porovnaj Kolosanom 3, 16). Každá časť tejto vety je pri výbere piesní dôležitá a ovplyvňuje ho. Pozrime sa ako.

Aby v nás bohato prebývalo Kristovo slovo. Piesne, ktoré nie sú sústredené na evanjelium, duchovný život nebudujú. To neznamená, že súčasťou piesne nemôže byť naša reakcia – naša vďačnosť, radosť, pokora, prosby a podobne. Je dobré, keď piesne odrážajú našu reakciu – evanjelium nás nemá nechať chladnými. Problém je, keď sú piesne na naše reakcie sústredené. Keď zámerom piesne je vyjadriť, čo prežívame a ako sa cítime. Alebo keď sa snažíme spievať také piesne, ktoré nám primárne pomáhajú „spojiť sa so svojimi pocitmi“. Tým sa nezameriavame na Kristovo slovo, ale na seba.

Ešte horší prípad sú však piesne, ktoré sú vyslovene nepravdivé a zavádzajúce. Piesne, v ktorých sa evanjelium a Kristus deformujú. To sú piesne, ktoré vychádzajú zo slabej a nesprávnej znalosti Biblie. Môže ísť o piesne, ktoré sú síce zamerané na Krista, ale hovoria o ňom nesprávne. Môže ísť o piesne, ktoré sú zamerané na našu reakciu, ktorá je buď nesprávna, alebo má vyplývať z nesprávneho pochopenia evanjelia, alebo oboje.

V ďalších článkoch sa budeme venovať konkrétnym prípadom, pre ilustráciu však jeden spomeniem. V istej piesni sa prosí o to, aby Ježiš zoslal „nové Letnice“. Zrejme sa tým myslí, aby Ježiš nanovo, alebo nejakým spôsobom, poslal kresťanom Svätého Ducha, a to zrejme nejakým neobvyklým spôsobom. To je však kolosálny nezmysel. Na sviatok Letníc, o kto-

rom čítame v knihe Skutky apoštolov, Ježiš zoslaľ Svätého Ducha prvej cirkvi. Odvtedy Svätý Duch prebýva vo všetkých kresťanoch. Ak sa niekto stane kresťanom, má Svätého Ducha. Bez Svätého Ducha sa vlastne nikto kresťanom stať nemôže. Prosiť o „nové Letnice“ je preto podobne nezmyselné ako prosiť, aby Ježiš nanovo zomrel na kríži. Správnejšie by bolo ďakovať za dar Svätého Ducha a prosiť, aby v nás viac pôsobil, aby sme ho neuháňali a aby sme boli citliví na jeho vedenie.

Tu by mohol niekto namietat, že prosba o „nové Letnice“ je len obraz, ktorým sa myslí prosba o pôsobenie Svätého Ducha. Môže to tak byť, ale ako to máme vedieť? Ako to majú vedieť ľudia na bohoslužbách? Žijeme v padlom svete, kde je prekliate všetko, vrátane komunikácie a chápania významu slov. Na slovách záleží, preto nie je jedno, čo hovoríme a ako. To nás privádza k druhému dôrazu: *Aby v nás bohato prebývalo Kristovo slovo*. Preto je dôležité, aby slová, ktoré spievame, boli zrozumiteľné a zapamätateľné. Ak aj pieseň je o evanjeliu, čo z toho, keď je vyjadrené nejednoznačne či nezrozumiteľne?

Vrátiac sa späť k nášmu príkladu, ak sa aj „novými Letnicami“ myslí len pôsobenie Ducha, čo z toho, keď je veľká pravdepodobnosť, že to tak množstvo ľudí nebude vnímať? A tu ma, prosím, nechápte nesprávne. Nechcem povedať, že piesne majú znieť ako zoznamy definícií z teologického slovníka. Nechcem povedať, že v piesni musí byť všetko dopodrobna vysvetlené ako v dizertácii z teológie. Dôležitá je, opakujem, pravdivosť a zrozumiteľnosť. Prílišná obsiahlosť môže byť tiež na škodu.

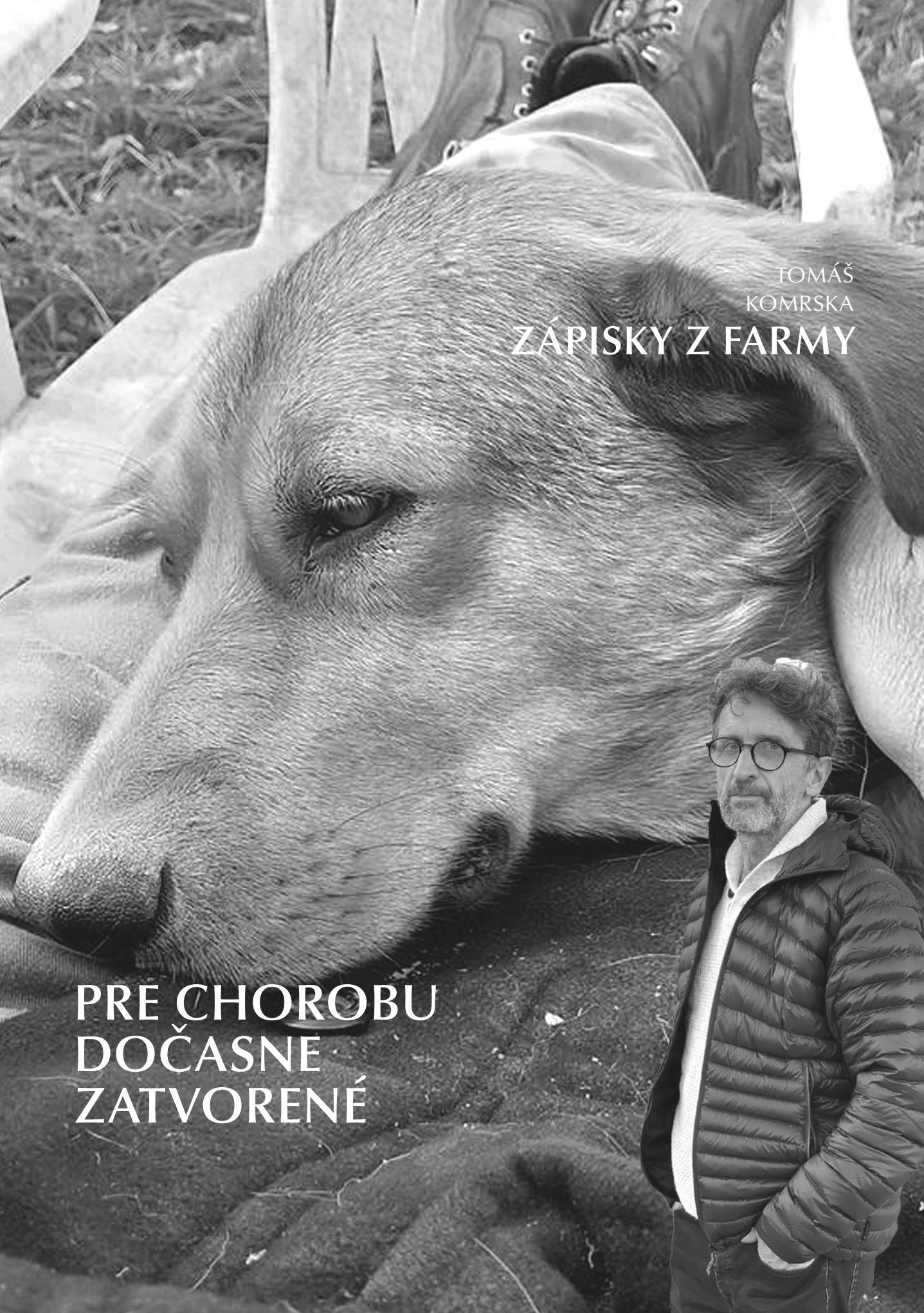
To taktiež neznamená, že piesne nemajú využívať básnické trópy a figúry – rýmy, prirovnania, metaforu a podobne. Môžu a mali by, no trópy a figúry slúžia na to, aby prispievali k pravdivosti, zrozumiteľnosti a zapamätateľnosti. Majú nám pomôcť lepšie vyjadriť to, čo „obyčajné“ slová tak dobre nedokážu. Nesmú však byť máťuce. Je skvelé spievať, že Božia láska je silnejšia ako vietor, hlbšia ako dno oceánov a vyššia ako najvyšší štít. Je to pestrejšie, silnejšie a istým spôsobom pochopiteľnejšie, než spievať, „len“ to, že Božia láska je veľká. Horšie je však spievať, že by sme chceli „prežiť Boží vodopád“. Čo to má vôbec byť? Ak niekto vie, nech sa ozve do redakcie.

Špecifickou skupinou obrazov sú vyslovene biblické obrazy. Tie môžu byť užitočné, keď fungujú ako ilustrácie alebo významové skratky pre duchovné pravdy. Ľudia ich však musia poznať. To sa líši od zhromaždenia k zhromaždeniu a závisí od toho, ako veľmi ľudia poznajú Bibliu. Iné je spievať v zrelom zbore s dlhoročnými kresťanmi o putovaní cez púšť do zaslúbenej zeme a iné je používať tento obraz v mladom, misijnom zbore.

K zrozumiteľnosti a zapamätateľnosti by taktiež mali prispievať aj tie formálne či polo-formálne aspekty piesní. Aké dlhé či krátke sú verše a strofy? Koľko je tam opakovania a čo sa opakuje? Koľko je tam obmien? Koľko myšlienok? Má pieseň refrén?

Má bridge? Ako na seba strofy/refrén/bridge nadväzujú? Aké je frázovanie? Pri odpovediach na tieto (i ďalšie) otázky treba opäť pamätať na to, že pieseň má byť pre ľudí, ktorí ju spievajú, jednoduchá. Nemá byť ťažké ju spievať. Nemá to byť pieseň určená pre sólový prednes. Nemá mať náročnosť, ktorú zvládajú len profesionálni speváci. Nemajú tam byť veci, ktoré si vyžadujú nadmerné sústredenie či úsilie a ktoré ľudí vyrušujú, rozptyľujú a inak odvádzajú od obsahu, ktorým je Kristovo slovo. Tým nehovorím, že piesne majú byť primitívne, a vlastne to má byť vždy len 1 – 2 dookola sa opakujúce vety (hoci sú prípady, keď aj taká pieseň je vhodná). Ich forma však nesmie prekážať ich obsahu. Naopak, má ho vyzdvihovať.

To ma vedie k poslednému dôrazu našej definície funkcií spoločného spevu. *Aby v nás bohato prebývalo Kristovo slovo*. Keď sme zhromaždení na bohoslužbách, stretávame sa ako Boží ľud. Ako spoločenstvo, ako komunita, ako domácnosť viery, ako rodina, ako Kristovo telo. Neschádzame sa ako ostrovy, ako izolovaní jednotlivci. Preto by sme sa mali usilovať o piesne, ktoré túto skutočnosť odrážajú. Mrzí ma, že príliš často v našich piesňach spievame „ja“ a „mňa“, ako keby naša viera bola súkromná záležitosť medzi mnou a Bohom. Jasné, že k nášmu kresťanstvu neodlučiteľne patrí aj veľmi osobný a individuálny rozmer, ale nemenej dôležitý je rozmer Božieho ľudu. Práve zhromažďovaním sa pri bohoslužbách tento rozmer vyniká. Nech to naše piesne zohľadňujú. Spievajme viac „my“ a „nás“. Tento bod súvisí s už vyššie spomínaným zameraním piesní a ich teológiou. Ak je pieseň zameraná príliš na osobné prežívanie a reakciu, tak nás bude automaticky viesť k individualizovaniu. Ešte horšie to však býva, keď je pieseň napísaná ako osobné vyznanie autora pri nejakej špecifickej udalosti, ktorá je pomerne zriedkavá, ojedinelá a nevyjadruje bezprostredný postoj celého zhromaždenia. Napríklad pieseň „Stratený v tme“ napísaná pri príležitosti straty dieťaťa. Nespochybňujem bolesť ani nádej a radosť z Krista ktorú jej autor prežil a ktorú ňou vyjadruje. Nemám nič proti autentickejšť ani úprimnosti tohto vyznania. Avšak taká veľmi osobná pieseň je vhodná na sólový prednes či koncert a v drvivej väčšine okolností sa nehodí pre spev spoločenstva. Ako je už zrejmé, piesne majú veľa aspektov, ktoré potrebujeme dôkladne zvažovať, ak chceme, aby slúžili ako Boží nástroj k tomu, aby v nás bohato prebývalo Kristovo slovo. A to sme hovorili najmä o texte – veľa sa dá povedať aj o hudobnej zložke piesní. Ako kresťanské zhromaždenia – a špecificky to platí o vedúcich spevu – stojíme preto pred veľkou výzvou. Zároveň je to však skvelá príležitosť slúžiť Ježišovi i sebe navzájom. Preto nech nám Pán Boh dáva múdrosť a pokoru uctievať ho spoločným spevom čo najlepšie. Nabudúce si ukážeme, ako aplikácia týchto princípov môže vyzerat ešte konkrétnejšie – na ďalších príkladoch. ■

TOMÁŠ
KOMRSKA
ZÁPISKY Z FARMY

PRE CHOROBU
DOČASNE
ZATVORENÉ

Z ROKOVANIA RCB

APRÍL, MÁJ 2022

Rada rozhodla:

O prijatí Dávida Spodniaka do vikariátu v zbore Nitra pod vedením kazateľa Bohuša Vasiľa.

O predĺžení Dohody o spolupráci medzi Regionálnym združením Cirkvi Evanjelických kresťanov – Baptistov v Zakarpatskej oblasti a Radou Cirkvi bratskej do 31. 12. 2024.

Rada schválila:

Nové znenie smernice č. 18 – Pracovný poriadok a smernice č.30 – Metodika výpočtu započítateľnej doby vykonávania duchovenskej činnosti zamestnancov Cirkvi bratskej.

Rada poverila:

Predseda Rady, aby po ordinácii viedol voľbu Jossého Calva za kazateľa zboru v Žiline a aby v prípade jeho zvolenia ho inštaloval do funkcie kazateľa zboru (nie správcu).

Predseda Rady, aby po ordinácii viedol voľbu Juraja Sabola za kazateľa a správcu zboru v Spišskej Novej Vsi.

Ďalej Rada:

Riešila otázku uzatvárania mandátnych zmlúv s duchovenskými pracovníkmi.

Vymenovala staršovstvo misijného zboru v Trnave v tomto zložení: Marek Tomašovič (správca zboru) a členovia Dominik Svitel, Miroslav Balala a Zdenko Plachtinský.

Mala rozhovor s manželmi Drahoslavom a Zuzanou Polohovými z Banskej Bystrice, ktorí sa venujú odbornému poradenstvu a manželskej a rodinnej terapii a ponúkajú svoje zdroje a služby cirkvi.

Prijala odstúpenie Jozefa Bana z prípravného výboru Rady Národných modlitebných raňajok (NMR) a rozhodla, že v najbližšom období sa Cirkvi bratská nebude na projekte ďalej podieľať. Prípadní účastníci NMR z Cirkvi bratskej nezastupujú Cirkvi bratskú a ani nevystupujú a nevyjadrujú sa v mene Cirkvi bratskej.

Podakovala sa Ing. Márii Kerekrétyovej, dlhoročnej účtovníčke a ekonómke ústredia Cirkvi bratskej, ktorá odišla v apríli do dôchodku, za jej vytrvalú a spoľahlivú službu pre zbory a pracovníkov od roku 2006.

Zobrala na vedomie správu kazateľa Martina Kačura zo študijného voľna.

Máj

Rada rozhodla:

Že Konferencii 2022 odporučí ordináciu vikára Filipa Pangráca, keďže dostal pozvanie do služby od zborov Bardejov a Vranov.

Že podá Konferencii 2022 návrh v neodkladnej záležitosti: Podpora pre ukrajinských kresťanov v partnerských zborech na Ukrajine z rezervných prostriedkov cirkvi.

Že pracovného stretnutia predstaviteľov cirkví so splnomocnencom vlády pre rómske komunity sa zúčastní Martin Kačur a ďalší zástupca podľa Martinovho rozhodnutia.

O príspevku z fondu Levita pre vikára Dávida Spodniaka od 1. 5. 2022.

Zobrala na vedomie:

Že novým predsedom Združenia evanjelikálnych cirkví sa od 4. 5. 2022 stal Benjamin Uhrin z BJB.

List zboru v Kalinove o spore s kazateľom

Rada súhlasí:

S ukončením pracovnoprávného vzťahu s Pavlom Bombom a jeho služby v cirkvi dohodou k 30. 6. 2022 na základe jeho žiadosti.

S uzatvorením pracovnoprávného vzťahu s Liubov Lantsuta, diakonkou zboru v Nitre, na dobu určitú a s Jeon Man-Guy, diakonom zboru vo Vranove, na dobu neurčitú. Podmienkou je, že budú pod duchovnou správou a autoritou staršovstva miestneho zboru.

Rada nemá výhrady voči návrhu na udelenie cirkvej hodnosti biskup Ústredia EPS generálnemu duchovnému Ústredia EPS. Udelenie tejto hodnosti predpokladá novela štatútu Ekumenickej pastoračnej služby. ■

Informácie
z konferencie Cirkvi bratskej
prinesieme v nasledujúcom čísle.

KONIEC DEMOKRACIE NA SLOVENSKU

Na obzore sa zbierajú mračná politických procesov a represálií ako z 50-tych rokov minulého storočia. Totálna likvidácia opozície a nastolenie politického teroru. Ešte že tí, čo tieto udalosti takto pomenúvajú nedodávajú – koniec demokracie a nástup vedúcej úlohy jednej strany. To sa im zase do krámu veľmi nehodí – veď sú to pohrobkovia a nasledovníci strany, ktorá tu 40 rokov socialisticcko-demokraticky najskôr vraždila a posielala do uránových baní svojich odporcov, a potom už len zastráovala a robila z nesúhlasných rovných – menej rovných. Lebo taká to bola demokracia – všetci si boli rovní, iba vyvolení straníci boli rovnejší a nestraníci menej rovní

V 50-tych rokoch však nekončili vo väzeniach zločinci a mafiáni, ale kňazi, remeselníci, roľníci... jednoducho tí, čo nechápali, že diktatúra proletariátu a vláda jednej strany je demokracia.

Dnes je to predsa len trochu inak. Nech tomuto vládnemu štvorlístku vyčítame hocičo, vojdú do dejín ponovembrového Slovenska ako prví, čo siahli na nedotknuteľnosť hospodárskej, justičnej, policajnej a napokon aj politickej mafie, ktorá, podobne ako v minulosti komunistická strana, už 30 rokov mala postavenie vedúcej a vládnucej strany. Bez ohľadu na stranícku príslušnosť.

Ak je koniec demokracie to, že v putách a za mrežami končia mafiáni, potom neviem, čo je demokracia. Ospravedlňujem sa, že sa opakujem, ale ešte raz pripomeniem Churchillov výrok, ktorý som použil v minulom čísle: „Demokracia má cenu jedine vtedy, keď sa vie brániť.“

Alebo je demokracia to, čo predviedli smeráci na prvomáj-

BOHUSLAV PIÁTKO
(šéfredaktor)

Tak. – A máme, čo sme nechceli. Stratili sme suverenitu, zlikvidovali sme demokraciu. Dve udalosti, ktoré zásadne menia charakter štátu.

Prvá sa odohrala 9. 2. 2022 a nesie názov: Deň zrady. Lebo podpisom zmluvy s USA Slovensko stratilo suverenitu.

Druhá sa stala 20. 4. 2022, teda v deň, keď Národná kriminálna agentúra (NAKA) obvinila predsedu Smeru Roberta Fica, bývalého ministra vnútra Roberta Kaliňáka a advokáta Mareka Paru zo založenia a zosnovania zločineckej skupiny. Týmto dňom sa skončila na Slovensku demokracia. Toto sme chceli!

om mítingu? Tak hlboko sa čiara, ktorú prekročili, ani nedá nakresliť

Treba však povedať aj iné – ani vládny štvorlístok neukazuje, čo je demokracia. Takúto vládu by asi nevymysleli ani najzarytejší anarchisti. Pri ich nástupe Matovič vyhlasoval, že postaví najlepšiu vládu na Slovensku. Vládu, na ktorú sa nezabudne. Už dnes je jasné, že mal pravdu. Ale iba v druhej časti svojho vyhlásenia. Naozaj zostanú nezabudnuteľní. Zostanú výstrahou pre budúcnosť, že takto sa nevládne. Pokiaľ išlo o drobné hašterenie, ľudia im trpezlivo odpúšťali. Dnes sa dostali do situácie, ktorá volá nie po odpustení, ale po rozpustení koalície. Raz jedni, inokedy druhí porušujú všetko, čo sa v koalícnej zmluve zaviazali spoločne naplňať. A premiér Heger nedokáže to, čo Radičová: Postaviť veci na hranu – zostať, alebo odísť. Túto úvahu píšem 2 dni pred toľko odkladaným hlasovaním o záchrannom balíku. Nevie, ako hlasovanie dopadne... A nevedia to ani oni. Ale fakt, že Sulík postavil svojich koalíčných partnerov do pozície, že musia (a neštítia sa) využiť hlas fašistov, aby prešiel záchranný ekonomický balík, vzbudzuje hrôzu. – *V ústach blázna vyrastá pýcha ... Odíď spred hlúpeho muža, veď z jeho pier nedočkáš sa poznania...* – napísal šalamún pred takmer tri tisíc rokmi a ešte dodal: *Múdrosťou rozvážneho je pochopiť, kam ide...* (Prís 14, 6 – 8). Niet múdrosti v tejto koalícii. Svojou nevládou už dva roky pred voľbami vyhrali voľby Pellegrini-mu a Ficovi.

Nechcem si ani predstaviť, čo bude, keď títo postkomunisti budú po voľbách nastoľovať demokraciu... ■

KRÍŽOVKA

„Nemáme žiadnu hodnotu, ak nie...“ (René Descartes)

Autor: Peter Kailing	Kolónia	Nepoľuj	Osud	POMÔCKY Uniat, Spa, Upas, Lloyd	TAJNIČKA	Zn. rus. lietadiel	Iný (maď.)	Huspenina, rôsol	
Túto				Opustená Citoslovce veselosti	•				Cudzokrajné zvierá
Jedno z prvočísel					•				
Stromoradia					•	Belgické kúpele Napriek tomu			
Dole, nadol (básn.)				Vých.-slov. rieka Tropic. jedov. strom	•		4, rímsky Zn. voltam- péra		
Zn. AB-voltu			Nejedovatý had prišívaj		•				
	Štát v USA	Hrot Nepotešuj			•			Echo	Americ. komik (Harold)
Členovia cirkvi východ. obradu					•		Cudzia miera (poč.) Nové (angl.)		
Chem. zn. Telúru			Predložka (s) Akad. múz. umení (skr.)		•	Nár. hok. liga (skr.) Zn. nanogramu			
Čistiaci prášok				Prečnievalo 999. , rím.	•				
Slávny amer. spisovateľ (E.)					•				
	Ševelí, šuští				•	Slov. soc. demokracia (skr.)			

Tajnička krížovky z RELAXU Dialóg č. 4/2022.

Pomýlil si si cestu, ak pohráš MALÍČKOSŤAMI.

Knihu Liečivé vody a kúpele posielame Anne Feríkovej z Nového Mesta n. Váhom

Vyriešenú tajničku krížovky z tohto čísla posielajte e-mailom alebo poštou na nižšie uvedené adresy:

svatava@swanmail.sk, DIALÓG, Sadová 28, 900 51 ZOHOR do 5. 6. 2022. Nezabudnite nechať na seba kontakt (meno, telefón, adresa).

Správneho riešiteľa všetkých úloh odmeníme reprezentačnou obrazovou publikáciou z vydavateľstva Media Svatava.

Správne odpovede z tohto čísla uverejníme v Dialógu 6/2022.

Stranu pripravil Peter Kailing

Як Ісус та його учні
подорожували
країною?

Як вони подолали шлях
через савар?
І як вони могли б
перейти через гору?

Як Ісус та його учні
подорожували
країною?

Як вони подолали шлях
через савар?
І як вони могли б
перейти через гору?

**Молися в
будь-який час**

**Молися в
будь-який час**

**Молися в
будь-який час**

**Молися в
будь-який час**

Дорогу! Искре.

Дорогу! Искре.

Дорогий Ісусе,

Дорогий Ісусе, що Ти зародив мене в тебе і не бачиш мене? Дякую, що Ти мене відбавляється навіки з цього світу, який є таким жахливим місцем.

Дорогий Ісусе,

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]Знайдуться такі шматки історії
до складання картини

Яка сьогодні погода?

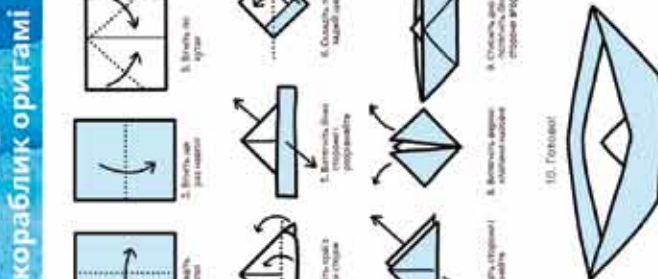
Яка сьогодні погода?

			
Ясно	Хмарно	Сніг	Дош.

Установіть відповідність між словами та малюнками.

кораблик оригамі

1. Початок роботи. Візьміть аркуш паперу.

2. Згорніть аркуш паперу по діагоналі.

3. Згорніть кут паперу до лінії згортки.

4. Згорніть верхній кут паперу до лінії згортки.

5. Розгорніть бокові частини паперу.

6. Згорніть бокові частини паперу до центру.

7. Розгорніть бокові частини паперу.

8. Згорніть бокові частини паперу до центру.

9. Розгорніть бокові частини паперу.

10. Готово!

© 2001 by John Wiley & Sons, Inc.

Downloaded by [Your Institution] on [Date]
Copyright © 2012 by Wolters Kluwer
All rights reserved.

Downloaded from <http://ajph.org/> by guest on June 11, 2015

multidisciplinary expert teams and, where

Illustration: Ernest Hemingway and "The Iceberg" by Claudia Korda. © Andrea Vasta. Reproduced with permission of the author. www.illustrations.com

[illegible]

Я не один

Я не один

Іноді ми відчуваємо страх і самотність. Але насправді ми завжди не самотні. Прочитай Біблію і знайдеш, чому і як одне слово може змінити твоє життя. Біблія і правда та сьогоднішнього дня.

Біблія

Я не один

Іноді ми відчуваємо страх і самотність. Але насправді ми завжди не самотні. Прочитай Біблію історію і знайдеш, чому і як це може бути. Історія, в якій ти завжди будеш правий та готуватимешся в інші будні.

скачай завантаж

Щоб ви могли дізнатися більше про Біблію історію чи про християнство. Це все, що ти можеш зробити.

[illegible]